

Jaworzno, 26 lipca 2007 r.

Szanowni Państwo,

przekazuję Państwu, przygotowane w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE) w Jaworznie, sprawozdanie ze sprawdzianu przeprowadzonego w 2007 r.

Opracowanie zawiera opis organizacji i przebiegu sprawdzianu, zestawienia danych liczbowych i analizę statystyczną wyników, składające się na obraz poziomu opanowania wiadomości i umiejętności przez tegorocznych uczniów klas szóstych szkół podstawowych. Analizowane równolegle ze sprawozdaniem, przygotowanym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z OKE, umożliwi Państwu porównanie wyników uczniów z naszego województwa z wynikami uczniów w kraju.

Zachęcam do zapoznania się z niniejszym sprawozdaniem przede wszystkim dyrektorów szkół i nauczycieli, którzy bezpośrednio kształtują proces uczenia oraz przedstawicieli nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły, którzy mają wpływ na jakość pracy szkoły. W celu oceny efektywności działań, podjętych po analizach wyników z lat ubiegłych, proponuję sięgnąć do sprawozdań OKE ze sprawdzianów z poprzednich sesji egzaminacyjnych.

Warto do interpretacji wyników sprawdzianu zaprosić nauczycieli egzaminatorów, którzy uczestniczyli w sprawdzaniu prac uczniów. Ich doświadczenie może wzbogacić i uzupełnić analizy statystyczne, a tym samym pomóc w planowaniu zadań dydaktycznych na kolejny rok szkolny.

Mam nadzieję, że przedstawiony materiał będzie dla Państwa bogatym i inspirującym źródłem informacji.

Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w organizację i przeprowadzenie sprawdzianu 2007, jak również autorom niniejszego sprawozdania.

Życzę kolejnych udanych sesji egzaminacyjnych.

Dyrektor OKE

Roman Dziedzic

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG SPRAWDZIANU	5
2.1. PRZYGOTOWANIE PRZEWODNICZĄCYCH SZKOLNYCH ZESPOŁÓW EGZAMINACYJNYCH ..	6
2.2. ZBIERANIE DANYCH O UCZNIACH PRZYSTĘPUJĄCYCH DO SPRAWDZIANU ORAZ DYSTRYBUCJA MATERIAŁÓW EGZAMINACYJNYCH	6
2.3. UCZESTNICY SPRAWDZIANU ORAZ JEGO PRZEBIEG	7
2.4. SPRAWDZANIE PRAC UCZNIÓW	9
2.5. KOMUNIKOWANIE WYNIKÓW	9
3. STANDARDOWY ZESTAW ZADAŃ	11
3.1. PLAN ZESTAWU EGZAMINACYJNEGO	11
3.2. OGÓLNE WYNIKI UCZNIÓW	12
3.3. WYNIKI UCZNIÓW W POWIATACH	16
3.4. WYNIKI UCZNIÓW W OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI	19
3.4.1. Czytanie	21
3.4.2. Pisanie	23
3.4.3. Rozumowanie	25
3.4.4. Korzystanie z informacji	27
3.4.5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	29
3.5. WYNIKI UCZNIÓW ZA ZADANIA	31
3.6. PORÓWNANIE POZIOMU OPANOWANIA WYBRANYCH UMIEJĘTNOŚCI W LATACH 2004-2007	34
4. WYNIKI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI	43
5. SŁOWNIK TERMINÓW	48

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840, DzU z 2006 r. Nr 100, poz. 694, DzU Nr 164, poz. 1154 i poz. 1155) i zasadami w nim określonymi, **12 kwietnia 2007 roku po raz szósty odbył się ogólnopolski sprawdzian** dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych.

W województwie śląskim do sprawdzianu przystąpiło **50 596** szóstoklasistów¹ z **1 196** szkół. W niniejszym sprawozdaniu prezentujemy nie tylko uzyskane przez nich wyniki (także na tle wyników uczniów z całego kraju), ale i informacje, dotyczące organizacji i przebiegu sprawdzianu.

Przedstawione wyniki odnoszą się do:

- ❖ całego zestawu egzaminacyjnego,
- ❖ obszarów badanych umiejętności,
- ❖ poszczególnych zadań.

Sprawdzian badał opanowanie umiejętności zawartych w następujących standardach wymagań egzaminacyjnych: **czytanie** (1), **pisanie** (2), **rozumowanie** (3), **korzystanie z informacji** (4) oraz **wykorzystywanie wiedzy w praktyce** (5).

Większość uczniów (49 623 osoby²) rozwiązywała zadania zestawu standardowego. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przygotowano dostosowane zestawy

¹ W tym 90 laureatów/ finalistów.

² Liczba uwzględnia 90 laureatów/ finalistów, którzy byli zwolnieni ze sprawdzianu i otrzymali z niego najwyższy wynik.

egzaminacyjne. Sprawdzian trwał 60 minut. Uczniowie z dysfunkcjami mieli prawo do wydłużenia czasu o 30 minut. Łączna liczba punktów za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań wynosiła 40, w tym 20 za zadania wielokrotnego wyboru, punktowane w skali 0-1.

Wskaźnik łatwości dla całego zestawu wyniósł 0,65 (0,66 dla kraju), co oznacza, że zestaw zadań egzaminacyjnych był dla uczniów *umiarkowanie trudny*³. Dla zadań zamkniętych wskaźnik łatwości przyjął wartość 0,74 (*łatwe*), a dla otwartych – 0,57 (*umiarkowanie trudne*).

Łatwe dla uczniów województwa śląskiego okazały się umiejętności z zakresu czytania, natomiast *umiarkowanie trudne* z pozostałych czterech standardów.

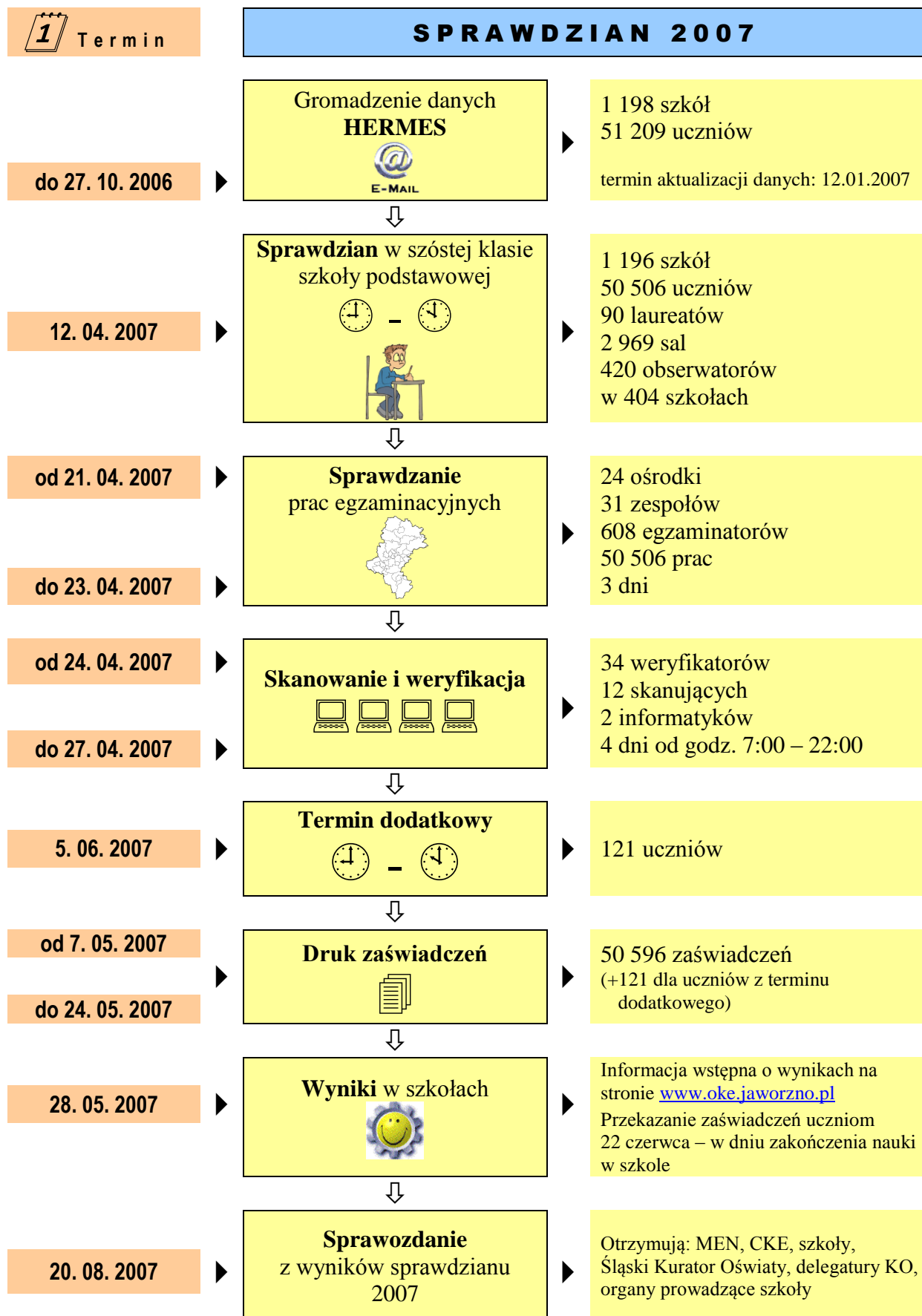
Najczęściej uzyskiwany przez uczniów na sprawdzianie wynik (modalna) wyniósł 33 punkty. Wynik środkowy (mediana) wyniósł 27 (28 w kraju), co oznacza, że co najmniej połowa⁴ piszących uzyskała 27 i więcej punktów. **Średni wynik** dla piszących sprawdzian wyniósł **26,17 punktu** (26,60 w kraju).

---

³ Zob. tabela z interpretacją wskaźnika łatwości w *Słowniku terminów*. Wskaźniki zostały obliczone dla uczniów piszących zestaw standardowy.

⁴ 26 058 (52,51%) piszących zestaw standardowy.

2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG SPRAWDZIANU

2.1. Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

W dniach 21 i 22 marca 2007 r. w OKE w Jaworznie w ramach 4 spotkań przeszkolono 86 nowo powołanych przewodniczących Szkolnych Zespołów Egzaminacyjnych (SZE) i 181 zastępców przewodniczących SZE szkół podstawowych⁵.

W trakcie spotkań przypomniano zadania przewodniczących SZE i zespołów nadzorujących, wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840, DzU z 2006 r. Nr 100, poz. 694, DzU Nr 164, poz. 1154 i poz. 1155), oraz omówiono procedury organizacji i przeprowadzania sprawdzianu w roku szkolnym 2006/2007. Zapoznano także uczestników z zasadami zwalniania uczniów ze sprawdzianu i procedurą udostępniania prac do wglądu. Przekazano również informacje, dotyczące dystrybucji materiałów egzaminacyjnych i ośrodków sprawdzania prac.

Prezentację „Organizacja i przeprowadzenie sprawdzianu 2007”, dostępną dla wszystkich zainteresowanych, umieszczono na stronie internetowej OKE.

2.2. Zbieranie danych o uczniach przystępujących do sprawdzianu oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych

Dane o uczniach przystępujących do sprawdzianu 12 kwietnia 2007 r. przekazywane były przez dyrektorów szkół do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie w terminie do 27 października 2006 r. na adres poczty elektronicznej dane@oke.jaworzno.pl. Poczta tradycyjną, dyrektorzy przysyłali pismo przewodnie wraz z wydrukiem zapotrzebowania zbiorczego oraz oświadczeniem w sprawie zabezpieczenia materiałów egzaminacyjnych. Termin aktualizacji danych upływał 12 stycznia 2007 r.

Dzień przed sprawdzianem kurierzy dostarczali materiały egzaminacyjne do szkół. Nie odnotowano przypadków naruszenia przesyłek. 12 kwietnia, po przeprowadzonym

---

⁵ Liczba uwzględnia 10 przewodniczących SZE i 22 zastępców w zespołach szkół.

sprawdzianie, w godzinach 13:00 – 15:00 przewodniczący (lub upoważnione przez nich osoby) przekazywali prace uczniów wraz z dokumentacją egzaminacyjną przedstawicielowi OKE we wskazanych ośrodkach redystrybucji.

2.3. Uczestnicy sprawdzianu oraz jego przebieg

Do sprawdzianu w sesji wiosennej 2007 zostało zgłoszonych 51 209 uczniów z 1 198 szkół województwa śląskiego. Przystąpiło do niego 50 596 szóstoklasistów⁶ z 1 196 szkół, w tym: 24 633 dziewcząt (48,7% piszących) i 25 963 chłopców. Ze sprawdzianu zwolnionych zostało ze względów zdrowotnych lub losowych 100 uczniów.

Uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją) było 2821 (8 z nich pisało zestawy dostosowane)⁷.

Tabela 1. Uczniowie z dysleksją w powiatach, piszący zestaw standardowy

Lp.	Powiat	Liczba uczniów ⁸	Liczba uczniów z dysleksją	Procent uczniów z dysleksją
1.	będziński	1391	41	2,95
2.	bielski	1830	50	2,73
3.	Bielsko-Biała	1766	132	7,47
4.	bieruńsko-lędziński	700	18	2,57
5.	Bytom	1830	32	1,75
6.	Chorzów	1162	35	3,01
7.	cieszyński	2100	104	4,95
8.	Częstochowa	2303	237	10,29
9.	częstochowski	1640	98	5,98
10.	Dąbrowa Górnicza	1142	44	3,85
11.	Gliwice	1978	313	15,82
12.	gliwicki	1319	76	5,76
13.	Jastrzębie Zdrój	1167	80	6,86
14.	Jaworzno	961	47	4,89
15.	Katowice	3080	217	7,05

⁶ W tym 90 laureatów/ finalistów, którzy zostają zwolnieni z pisania sprawdzianu i otrzymują najwyższy wynik.

⁷ Zgłoszono 2833 dyslektyków.

⁸ Wśród 12 uczniów z województwa śląskiego, piszących sprawdzian w Rabce (woj. małopolskie) była 1 osoba z dysleksją.

Lp.	Powiat	Liczba uczniów ⁸	Liczba uczniów z dysleksją	Procent uczniów z dysleksją
16.	kłobucki	1078	66	6,12
17.	lubliniecki	867	31	3,58
18.	mikołowski	1054	23	2,18
19.	Mysłowice	776	33	4,25
20.	myszkowski	786	37	4,71
21.	Piekary Śląskie	642	53	8,26
22.	pszczyński	1428	15	1,05
23.	raciborski	1224	64	5,23
24.	Ruda Śląska	1544	40	2,59
25.	rybnicki	904	60	6,64
26.	Rybnik	1535	259	16,87
27.	Siemianowice Śląskie	710	27	3,80
28.	Sosnowiec	1906	78	4,09
29.	Świętochłowice	543	33	6,08
30.	tarnogórski	1382	18	1,30
31.	Tychy	1206	57	4,73
32.	wodzisławski	1759	73	4,15
33.	Zabrze	1932	74	3,83
34.	zawierciański	1346	23	1,71
35.	Żory	650	32	4,92
36.	żywiecki	1969	192	9,75
Razem		49622	2813	5,67

Tabela 2. Liczba piszących sprawdzian z uwzględnieniem lokalizacji oraz liczby szkół

Lp.	Lokalizacja szkoły	Szkoly		Uczniowie	
		Liczba	%	Liczba	%
1.	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	412	34,4	23 093	45,6
2.	Miasta od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	218	18,2	11 624	23,0
3.	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	80	6,7	3 483	6,9
4.	Gminy wiejskie	486	40,6	12 396	24,5
Razem		1 196	100	50 596	100

Sprawdzian pisano w 2 969 salach. Jego przebieg był monitorowany w 404 szkołach (33,78% wszystkich szkół), przez 420 obserwatorów (336 przedstawicieli gmin, 68 wizytatorów i 16 pracowników ośrodków doskonalenia nauczycieli)⁹.

Dla uczniów, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do sprawdzianu 12 kwietnia, wyznaczono **termin dodatkowy w dniu 5 czerwca**. W tym terminie sprawdzian pisało 121 uczniów, w tym: 1 – niesłyszący i 10 – z trudnościami w uczeniu się.

⁹ Upoważniono 498 osób do obserwowania sprawdzianu w 497 szkołach.

2.4. Sprawdzanie prac uczniów

Prace egzaminacyjne sprawdzało 611 egzaminatorów (w 31 zespołach, których pracą kierowali przewodniczący) w 24 ośrodkach¹⁰ sprawdzania. Prace sprawdzano w dniach od 21 do 23 kwietnia 2007 r. W każdym zespole zatrudniono weryfikatorów merytorycznych (ogółem 69 osób), sprawdzających poprawność punktowania zadań. W skład każdego z zespołu wchodził także asystenci techniczni (łącznie 41 osób), którzy sumowali punkty i sprawdzali, czy punktacja została zaznaczona na kartach odpowiedzi.

Przed sprawdzaniem prac egzaminacyjnych zostały przeprowadzone szkolenia: organizacyjne (z przewodniczącymi zespołów egzaminatorów) i dwustopniowe merytoryczne. Koordynator sprawdzianu przeszkolił przewodniczących zespołów egzaminatorów i weryfikatorów. Przewodniczący zespołów przeszkolili egzaminatorów – członków swoich zespołów. Szkolenia merytoryczne dotyczyły zasad oceniania i punktowania prac, zgodnie z ogólnopolskim schematem. W tym roku wprowadzono dwukrotne monitorowanie poziomu umiejętności punktowania rozwiązań przez egzaminatorów. Miało to na celu umożliwienie koordynatorowi sprawdzianu oraz przewodniczącym zespołów egzaminatorów szybkie zareagowanie w przypadku ewentualnego zdiagnozowania nieścisłości w ocenianiu zadań przez egzaminatorów.

2.5. Komunikowanie wyników

28 maja 2007 roku dyrektorzy szkół otrzymali listy z wynikami uczniów oraz indywidualne zaświadczenia. W tym samym dniu na stronie internetowej OKE w Jaworznie została zamieszczona wstępna informacja o wynikach sprawdzianu 2007 w województwie śląskim oraz krajowe sprawozdanie o osiągnięciach szóstoklasistów opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

---

¹⁰ W tym jeden ośrodek w OKE do sprawdzania prac egzaminacyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zaświadczenia z wynikami uczniowie otrzymali w dniu zakończenia roku szkolnego – 22 czerwca. Znalazły się na nich sumy uzyskanych punktów oraz liczby punktów zdobytych w ramach poszczególnych obszarów umiejętności.

Niniejsze pełne sprawozdanie ze sprawdzianu 2007 przygotowano dla Ministerstwa Edukacji Narodowej, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Śląskiego Kuratora Oświaty, delegatur Kuratorium Oświaty, organów prowadzących szkoły oraz wszystkich szkół województwa śląskiego. Do sprawozdań dołączono załączniki:

- dla każdej delegatury Kuratorium Oświaty w Katowicach - informacje o wynikach szkół, znajdujących się na terenie danej delegatury,
- dla Śląskiego Kuratora Oświaty - informacje o wynikach wszystkich szkół województwa,
- dla jednostek samorządu terytorialnego - informacje o wynikach szkół prowadzonych,
- dla każdej szkoły - wyniki uzyskane przez uczniów danej szkoły.

3. STANDARDOWY ZESTAW ZADAŃ

Zestaw standardowy „W szkole” (S-1-072), przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i uczniów z dysleksją rozwojową, pisało 49 623 szóstoklasistów¹¹, w tym 2 813 uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją).

W szkole

3.1. Plan zestawu egzaminacyjnego

Zestaw egzaminacyjny zawierał 26 zadań, w tym: 20 zamkniętych – wielokrotnego wyboru (uczeń wybierał jedną prawidłową odpowiedź spośród czterech podanych), 6 otwartych (4 – krótkiej odpowiedzi i 2 – rozszerzonej odpowiedzi). Skonstruowano go zgodnie z planem zamieszczonym w tabeli 3.

Tabela 3. Plan zestawu egzaminacyjnego

Obszar umiejętności	Maksymalna liczba punktów	% udział badanych umiejętności	Numery zadań
Czytanie	10	25	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 16
Pisanie	10	25	25, 26
Rozumowanie	8	20	10, 11, 12, 14, 17, 21.I., 22.I., 22.III.
Korzystanie z informacji	4	10	5, 23, 24
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	8	20	15, 18, 19, 20, 21.II., 21.III., 22.II., 22.IV.

Maksymalna liczba punktów, którą uczeń mógł uzyskać za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań, wynosiła 40.

¹¹ W tym 90 laureatów/ finalistów.

3.2. Ogólne wyniki uczniów

Podstawowe wskaźniki statystyczne, dotyczące wyników sprawdzianu, przedstawione w tabeli 4. zostały obliczone dla piszących sprawdzian w województwie śląskim i uczniów z całego kraju.

Tabela 4. Wyniki uczniów w województwie śląskim i w kraju – dane statystyczne¹²

Wskaźniki	Województwo śląskie	Kraj
Liczba uczniów	49 623	452 365
Wskaźnik łatwości zestawu	0,65	0,66
Liczba punktów możliwych do uzyskania	40	
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	33	33
Wynik środkowy (mediana - Me)	27	28
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	26,17	26,60
Odchylenie standardowe	7,89	7,82
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	40	40
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0

Wskaźnik łatwości dla całego zestawu wyniósł 0,65 (0,66 w skali kraju). Zestaw zadań egzaminacyjnych był dla piszących *umiarkowanie trudny* (zob. tabela z interpretacją wskaźnika łatwości w *Słowniku terminów*).

Uczniowie województwa śląskiego osiągnęli nieco niższy (o 0,43 punktu) wynik średni niż uczniowie całego kraju. Wartość odchylenia standardowego wskazuje na podobne zróżnicowanie wyników w województwie i w kraju.

W województwie śląskim najwyższy wynik (40 punktów) uzyskało 340 uczniów (0,68%). Wynik najniższy (0 punktów) otrzymał jeden uczeń.

W tabeli 5. zostały przedstawione średnie wyniki i wskaźniki łatwości zestawów zadań egzaminacyjnych sprawdzianów, obliczone dla uczniów województwa śląskiego, którzy przystąpili do nich w latach 2002 – 2007.

¹² Dane dotyczą wyników piszących sprawdzian w terminie kwietniowym.

Tabela 5. Średnie wyniki i wskaźniki łatwości sprawdzianu w latach 2002-2007 w woj. śląskim

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Wynik średni	29,24	28,9	25,6	29,35	24,86	26,17
Wskaźnik łatwości zestawu	0,73	0,72	0,64	0,73	0,62	0,65

Pozycję ucznia, ze względu na osiągnięty wynik w populacji piszących, ilustruje też skala standardowej dziewiątki, zwana też skalą staninową (tabela 6.). Skalę staninową otrzymujemy poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć przedziałów. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jakie wyniki uzyskali wszyscy przystępujący do sprawdzianu w danym roku. Zastosowanie tej skali pozwala porównywać wyniki uczniów i szkół z wynikami z lat ubiegłych, niezależnie od różnicy trudności zestawów egzaminacyjnych.

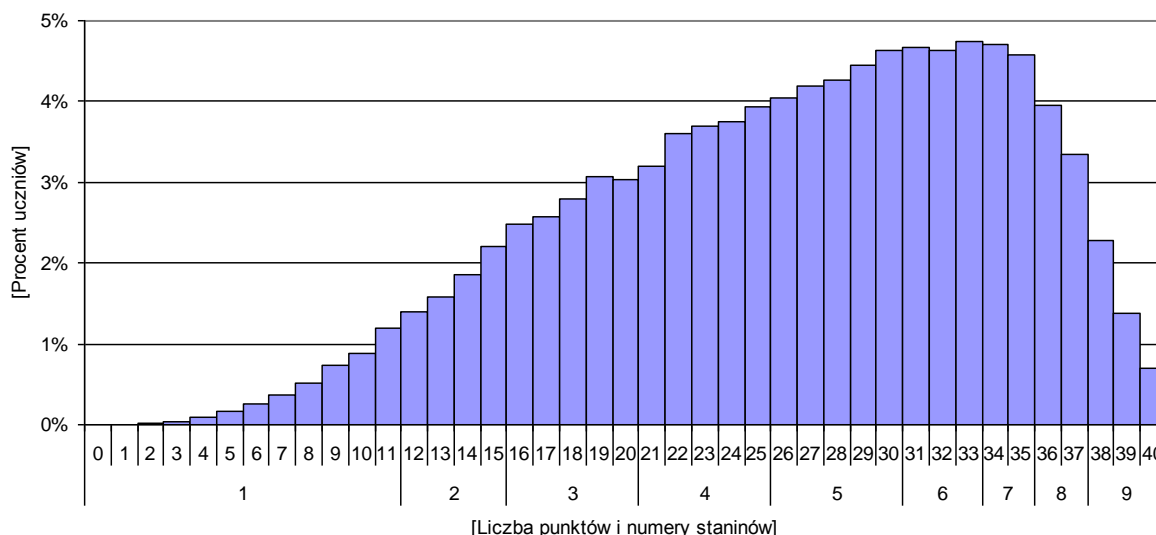
Tabela 6. Wyniki uczniów w województwie śląskim i w kraju na znormalizowanej skali staninowej

Przydziały punktowe wyznaczone dla kraju	Stanin	Teoretyczny % wyników	Opis wyniku	Województwo śląskie	Kraj
0–11	1	4%	najniższy	4,24%	3,8%
12–15	2	7%	bardzo niski	7,05%	6,4%
16–20	3	12%	niski	13,97%	13,3%
21–25	4	17%	nżej średniego	18,18%	17,9%
26–30	5	20%	średni	21,59%	21,7%
31–33	6	17%	wyżej średniego	14,05%	14,6%
34–35	7	12%	wysoki	9,27%	9,6%
36–37	8	7%	bardzo wysoki	7,30%	7,8%
38–40	9	4%	najwyższy	4,34%	4,9%

Ponad połowa zdających uzyskała wyniki w przedziale od średniego do najwyższego (staniny 5.-9.) – procent ten w skali kraju jest wyższy o 3,05 (56,55% - w województwie śląskim i 59,6% w kraju).

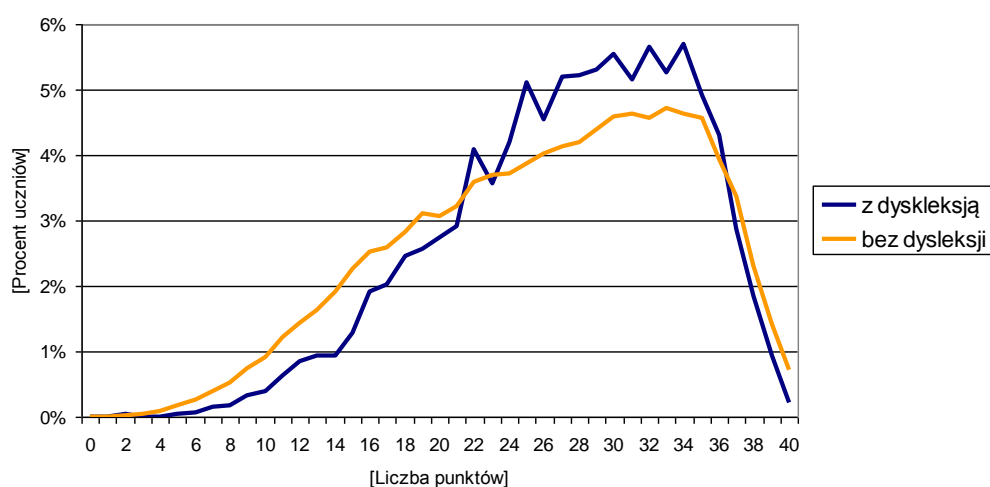
Wykres 1. przedstawiający rozkład wyników uzyskanych przez piszących sprawdzian jest asymetryczny. W stosunku do rozkładu normalnego jest przesunięty w kierunku wyników wyższych.

Wykres 1. Rozkład wyników sprawdzianu w województwie śląskim

Uczniowie z dysleksją stanowili 5,67% piszących sprawdzian 2007 w województwie śląskim. Uzyskali oni wyniki zbliżone do wyników rówieśników bez dysleksji (zob. wykres 2) - różnica między wynikami średnimi¹³ wynosi 1,16 pkt. na korzyść uczniów z dysleksją. W skali kraju ta różnica była mniejsza (średnia 26,6 dla uczniów bez dysleksji i 26,8 dla uczniów z dysleksją).

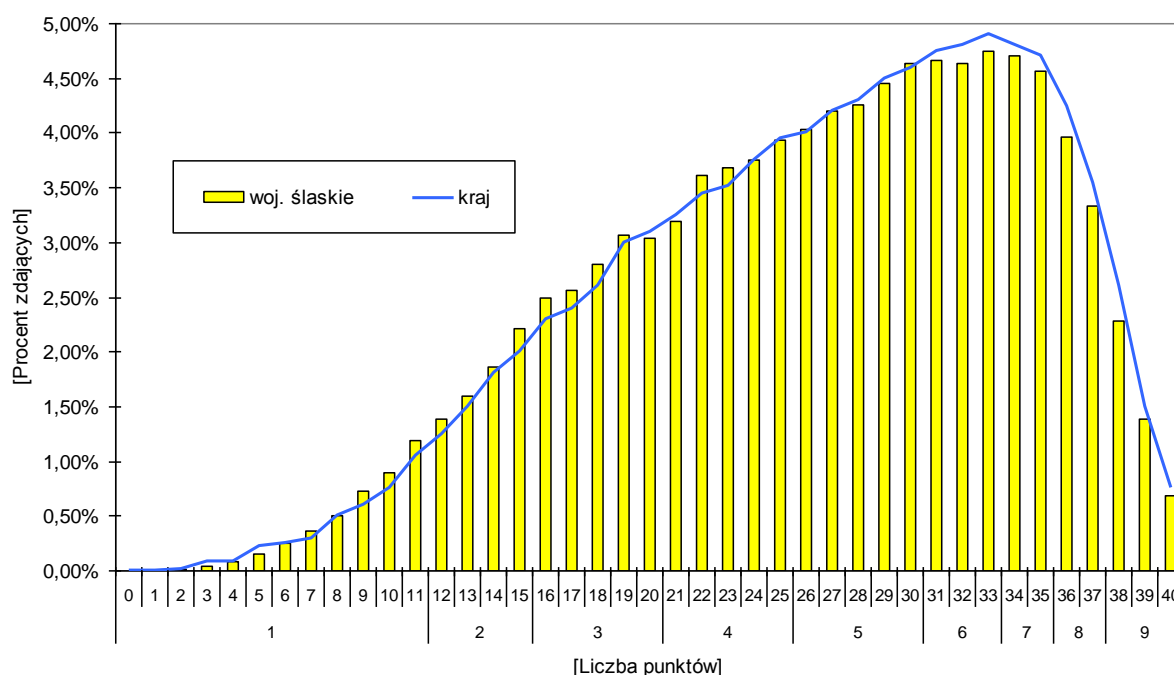
Wykres 2. Rozkład wyników uzyskanych przez uczniów bez dysleksji i z dysleksją (woj. śląskie)

¹³ Wynik średni dla uczniów bez dysleksji wyniósł 26,1 punktu, z dysleksją – 27,26.

Rozkłady wyników w województwie śląskim i w kraju są podobne – różnice w rozkładzie punktów są minimalne (zob.: wykres 3). Większy niż w kraju procent zdających uzyskał wyniki w przedziale od 6 do 23 punktów. Odsetek uczniów, którzy uzyskali wyniki najwyższe (od 38 do 40) jest taki sam.

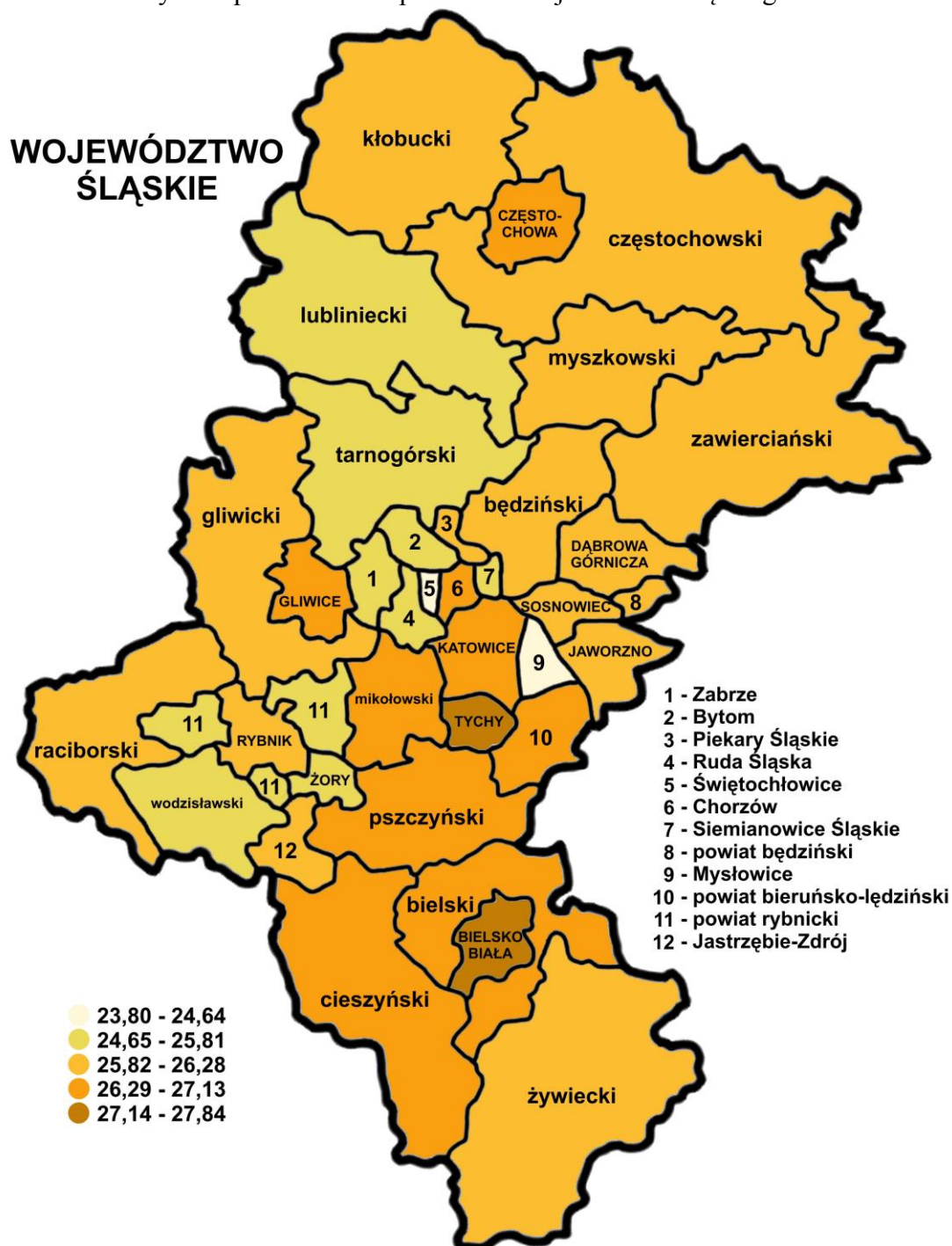
Wykres 3. Rozkład wyników uczniów województwa śląskiego na tle kraju

3.3. Wyniki uczniów w powiatach

Zamieszczona poniżej mapa konturowa województwa śląskiego pokazuje terytorialne zróżnicowanie ze względu na średnie wyniki sprawdzianu.

Mapa 1. Średnie wyniki sprawdzianu w powiatach województwa śląskiego

W celu uporządkowania średnich wyników sprawdzianu zastosowano pięciostopniową skalę znormalizowaną: średnie wyniki powiatów zostały uporządkowane rosnąco i podzielone na 5 grup zgodnie z zasadą – I grupa to 7% powiatów z najniższą średnią, II grupa - 24%, III - 38%, IV - 24%, V - 7% powiatów.

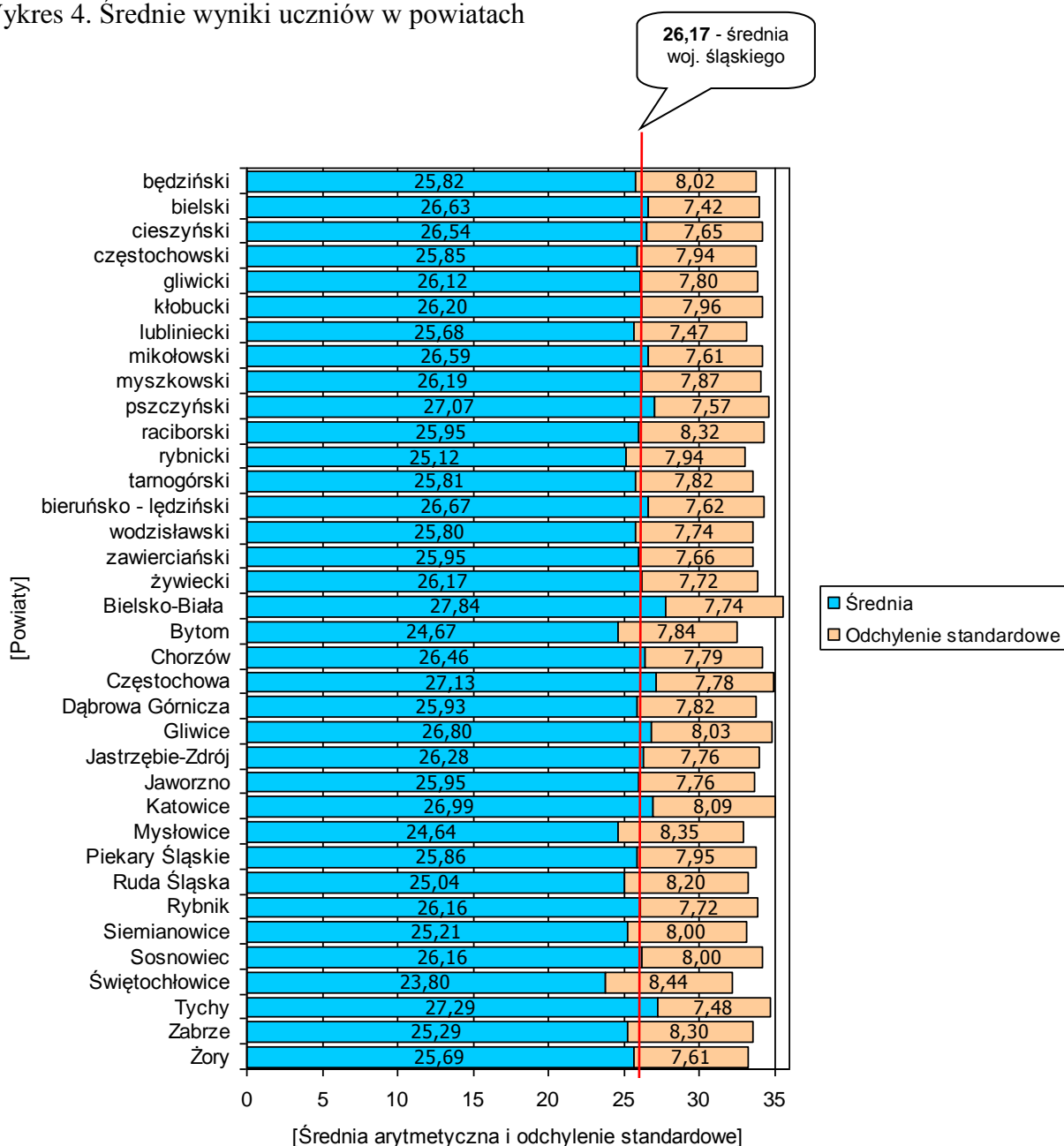
Tabela 7. Wyniki uczniów w powiatach – dane statystyczne

Lp.	Powiat	Liczba uczniów ¹⁴	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	1392	22	27	25,82	8,02
2.	bielski	1830	31	28	26,63	7,42
3.	cieszyński	2100	34	27	26,54	7,65
4.	częstochowski	1640	29	27	25,85	7,94
5.	gliwicki	1319	31	27	26,12	7,80
6.	kłobucki	1078	34	27	26,20	7,96
7.	lubliniecki	867	22	26	25,68	7,47
8.	mikołowski	1054	33	28	26,59	7,61
9.	myszkowski	786	28	27	26,19	7,87
10.	pszczyński	1428	35	28	27,07	7,57
11.	raciborski	1224	34	27	25,95	8,32
12.	rybnicki	904	29	26	25,12	7,94
13.	tarnogórski	1382	25	27	25,81	7,82
14.	bieruńsko-lędziński	700	26	28	26,67	7,62
15.	wodzisławski	1759	30	26	25,80	7,74
16.	zawierciański	1346	29	27	25,95	7,66
17.	żywiecki	1969	30	27	26,17	7,72
18.	Bielsko-Biała	1766	35	29	27,84	7,74
19.	Bytom	1830	28	25	24,67	7,84
20.	Chorzów	1162	31	27	26,46	7,79
21.	Częstochowa	2303	34	28	27,13	7,78
22.	Dąbrowa Górnicza	1142	31	27	25,93	7,82
23.	Gliwice	1978	35	28	26,80	8,03
24.	Jastrzębie Zdrój	1167	35	27	26,28	7,76
25.	Jaworzno	961	28	27	25,95	7,76
26.	Katowice	3080	33	28	26,99	8,09
27.	Mysłowice	776	22	25	24,64	8,35
28.	Piekary Śląskie	642	34	27	25,86	7,95
29.	Ruda Śląska	1544	32	26	25,04	8,20
30.	Rybnik	1535	30	27	26,16	7,72
31.	Siemianowice Śląskie	710	23	26	25,21	8,00
32.	Sosnowiec	1906	31	27	26,16	8,00
33.	Świętochłowice	543	33	24	23,80	8,44
34.	Tychy	1206	34	28	27,29	7,48
35.	Zabrze	1932	31	26	25,29	8,30
36.	Żory	650	31	26	25,69	7,61

¹⁴ W tabeli nie uwzględniono wyników 12 uczniów z województwa śląskiego, piszących sprawdzian w Rabce (woj. małopolskie).

Średnie wyniki sprawdzianu w poszczególnych powiatach województwa śląskiego wykazują niewielkie zróżnicowanie (od 23,80 do 27,84 punktu) - średnia dla województwa wyniosła 26,17 pkt. (zob. wykres 4). W powiatach, w których odchyleni standardowe osiąga wartość 8, zróżnicowanie wyników jest większe (zob. zaciemnione pola w tabeli 7.).

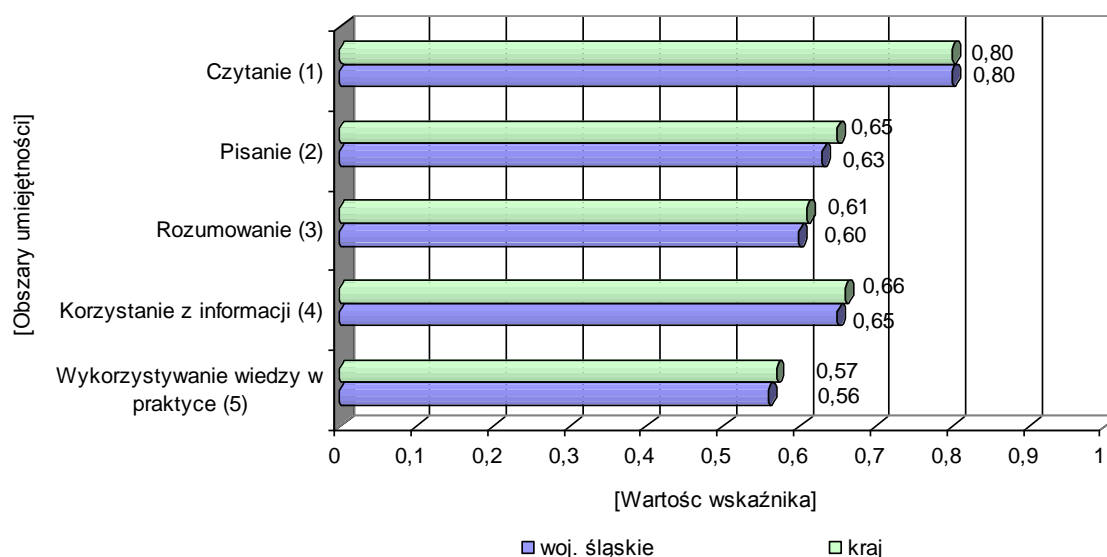
Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w powiatach

3.4. Wyniki uczniów w obszarach umiejętności

Zarówno dla uczniów woj. śląskiego, jak i całego kraju *łatwe* okazały się umiejętności z zakresu czytania, natomiast *umiarkowanie trudne* były umiejętności z pozostałych czterech obszarów (zob. wykres 5).

Wykres 5. Wskaźnik łatwości w obszarach umiejętności dla uczniów w województwie śląskim i w kraju

W tabeli 8. i na wykresie 6. przedstawiono wartości wskaźnika łatwości dla wymienionych obszarów umiejętności w poszczególnych przedziałach staninowych. Zaciemnione w tabeli 8. pola wskazują te grupy uczniów, których osiągnięcia są co najmniej zadowalające (tzn. wskaźnik łatwości ma wartość co najmniej 0,70).

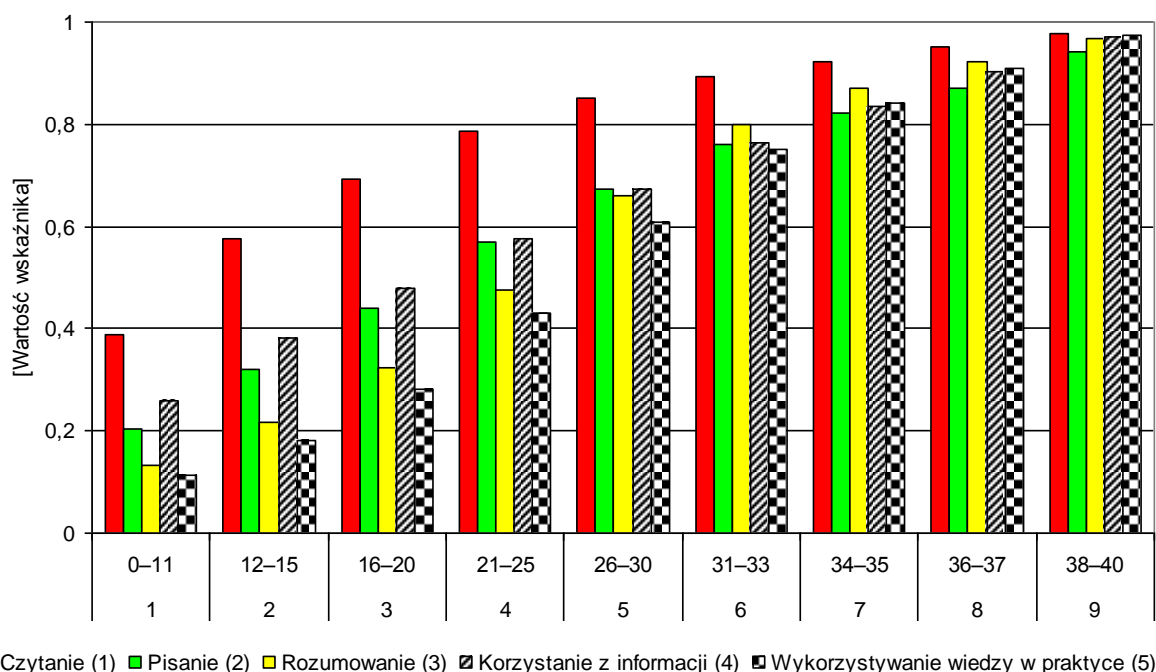
Tabela 8. Wskaźnik łatwości zestawu egzaminacyjnego i obszarów umiejętności w poszczególnych przedziałach staninowych dla uczniów województwa śląskiego

Opis wyniku	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średniego	średni	wyżej średniego	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
Skala staninowa	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Przedziały punktowe wyznaczone dla kraju	0–11	12–15	16–20	21–25	26–30	31–33	34–35	36–37	38–40
Zestaw egzaminacyjny	0,22	0,34	0,45	0,58	0,70	0,80	0,86	0,91	0,97
Czytanie	0,39	0,58	0,69	0,79	0,85	0,89	0,92	0,95	0,98
Pisanie	0,20	0,32	0,44	0,57	0,67	0,76	0,82	0,87	0,94
Rozumowanie	0,13	0,22	0,32	0,47	0,66	0,80	0,87	0,92	0,97
Korzystanie z informacji	0,26	0,38	0,48	0,58	0,67	0,76	0,84	0,90	0,97
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	0,11	0,18	0,28	0,43	0,61	0,75	0,84	0,91	0,97

Umiejętności z zakresu **czytania** okazały się *łatwe* już dla uczniów, których wynik mieści się w staninie 4.

Zarówno tabela 8, jak i wykres 6 wskazują, że dla uczniów, których wynik sprawdzianu mieści się w staninach 6. – 9., sprawdzane umiejętności z zakresu wszystkich standardów okazały się *łatwe* lub *bardzo łatwe*. **Czytanie** jest najlepiej opanowaną umiejętnością wśród uczniów osiągających najniższe wyniki.

Wykres 6. Wskaźnik łatwości obszarów umiejętności w poszczególnych przedziałach staninowych dla uczniów województwa śląskiego

3.4.1. Czytanie

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **czytania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali wynik 9 punktów (zob. tabela 9).

Tabela 9. Wyniki uczniów w województwie śląskim – dane statystyczne

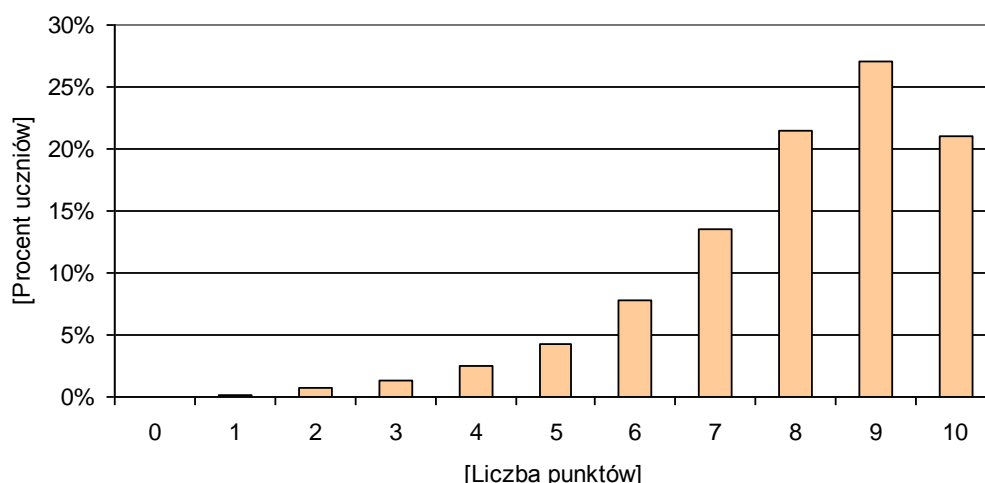
Wskaźniki	Województwo śląskie
Wskaźnik łatwości obszaru umiejętności	0,80
Liczba punktów możliwych do uzyskania	10
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	9
Wynik środkowy (mediana - Me)	8
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	8,04 ¹⁵
Odchylenie standardowe	1,75
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0

Umiejętności z zakresu **czytania** okazały się *łatwe* dla uczniów woj. śląskiego. Wartość mediany jest duża i oznacza, że co najmniej połowa zdających uzyskała 8 i więcej punktów w tym obszarze (34 490 piszących – 69,50%). Maksymalny wynik w tym standardzie uzyskało 10 411 (20,98%) uczniów, 0 punktów – 20 (0,04%).

Wykres 7. pokazuje, że największą grupę uczniów (ponad 25% zdających) stanowi, zbiorowość, która uzyskała 9 pkt. na 10 możliwych do zdobycia w opisywanym obszarze umiejętności.

¹⁵ Średnia dla kraju wyniosła 8,0 pkt. Wartości wskaźnika łatwości i wynik środkowy w woj. śląskim przyjęły te same wartości co w kraju.

Wykres 7. Rozkład wyników w obszarze 1.

Tabela 10. Wskaźnik łatwości zadań za poszczególne czynności w obszarze *czytanie* dla uczniów w województwie śląskim

Standard	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Nr zadania	Wartość wskaźnika łatwości
1.1	odczytuje sens porównania użytego w tekście	2	0,95
	odczytuje sens żartobliwej wypowiedzi	3	0,78
	odczytuje sens całego utworu	4	0,89
	interpretuje wiersz	6	0,63
	wyjaśnia znaczenie potocznego zwrotu użytego w wierszu	7	0,91
	wskazuje fragment wiersza, którego sens odpowiada podanej interpretacji	9	0,69
1.2	rozpoznaje narratora w tekście	1	0,92
	rozpoznaje środki poetyckie zastosowane we wskazanym fragmencie wiersza	8	0,59
1.4	odczytuje daty z kalendarza	13	0,92
	odczytuje kierunek geograficzny	16	0,75

Dla tegorocznych szóstoklasistów województwa śląskiego, podobnie jak w kraju, *bardzo łatwe* było rozpoznanie w tekście literackim narratora. Piszącym nie sprawiło problemu posługiwanie się kalendarzem i odczytywanie właściwych dat. Bardzo dobry wynik uzyskali uczniowie za wyjaśnienie potocznego znaczenia związku frazeologicznego: *śluchać jednym uchem*.

Najłatwiejszą jednak umiejętnością z tego obszaru było odczytanie sensu użytego w tekście porównania. W województwie śląskim poprawnie odczytało go 95% rozwiązujących test, a w kraju 94%.

Do zadań *łatwych* należało zadanie 4., w którym poprawną odpowiedź, tak samo jak w kraju, wskazało 89% uczniów. *Łatwe* okazało się też odczytanie sensu żartobliwej wypowiedzi (zad. 3).

Wartość współczynnika łatwości za rozwiązanie zadania 16. wskazuje, że dla szóstoklasistów województwa śląskiego było to, podobnie jak w kraju, zadanie *łatwe*. W naszym województwie poprawnie rozwiązało je 75%, a w kraju 78% uczniów.

Umiejętnością umiarkowanie trudną było interpretowanie sensu wiersza (zad. 6. i 9.). Obydwa wskaźniki łatwości za rozwiązanie tych zadań są w naszym województwie minimalnie wyższe niż w kraju.

3.4.2. Pisanie

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **pisania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali 8 punktów (zob. tabela 11).

Tabela 11. Wyniki uczniów w województwie śląskim – dane statystyczne

Wskaźniki	Województwo śląskie
Wskaźnik łatwości obszaru umiejętności	0,63
Liczba punktów możliwych do uzyskania	10
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	8
Wynik środkowy (mediana - Me)	7
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,29 ¹⁶
Odchylenie standardowe	2,44
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0

¹⁶ Średnia dla kraju to 6,46 pkt. Wartość wskaźnika łatwości wyniosła 0,65, a wynik środkowy w województwie śląskim przyjął tę samą wartość, jak w kraju.

Umiejętności z zakresu **pisania** okazały się *umiarkowanie trudne* dla uczniów województwa śląskiego. Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa uczniów uzyskała wynik 7 i więcej punktów w tym obszarze (26 782 piszących – 53,97%). Maksymalny wynik uzyskało 2845 (5,73%) uczniów, 0 punktów – 458 (0,92%).

Wykres 8. pokazuje, że największą grupę uczniów (ponad 15% zdających) stanowi, zbiorowość, która uzyskała 8 pkt. na 10 możliwych do zdobycia w opisywanym obszarze umiejętności.

Wykres 8. Rozkład wyników w obszarze 2.

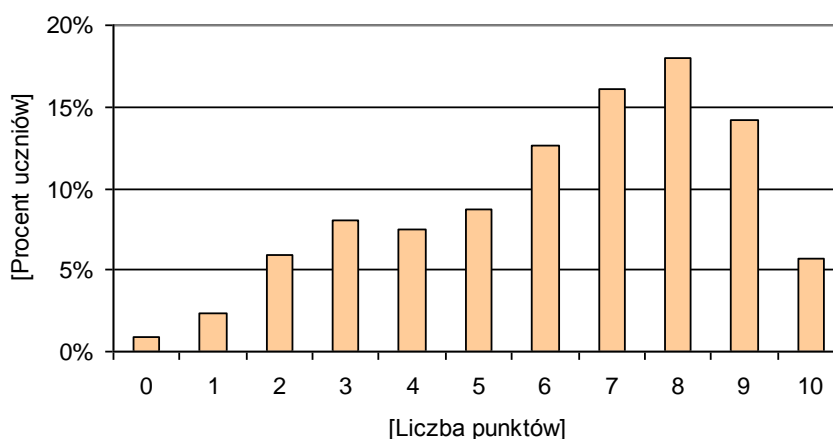

Tabela 12. Wskaźnik łatwości za poszczególne czynności w obszarze *pisanie* dla uczniów w województwie śląskim

Standard	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Zadanie	Wartość wskaźnika łatwości
2.2	udziela odpowiedzi na pytanie i uzasadnia swoje stanowisko	25.I	0,93
2.3	zapisuje odpowiedzi poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym	25.II	0,33
2.1	pisze na temat	26.I	0,64
2.3	poprawnie komponuje wypowiedź	26. II	0,82
2.3	pisze poprawnie pod względem językowym	26. III	0,54
2.3	pisze poprawnie pod względem ortograficznym	26. IV	0,62
2.3	pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym	26. V	0,61

Szóstoklasistom woj. śląskiego nie sprawiło trudności udzielenie odpowiedzi na pytanie z zadania 25. Niepokoi niska wartość wskaźnika łatwości za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną tej odpowiedzi.

3.4.3. Rozumowanie

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **rozumowania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali 7 punktów (zob. tabela 13).

Tabela 13. Wyniki uczniów w województwie śląskim – dane statystyczne

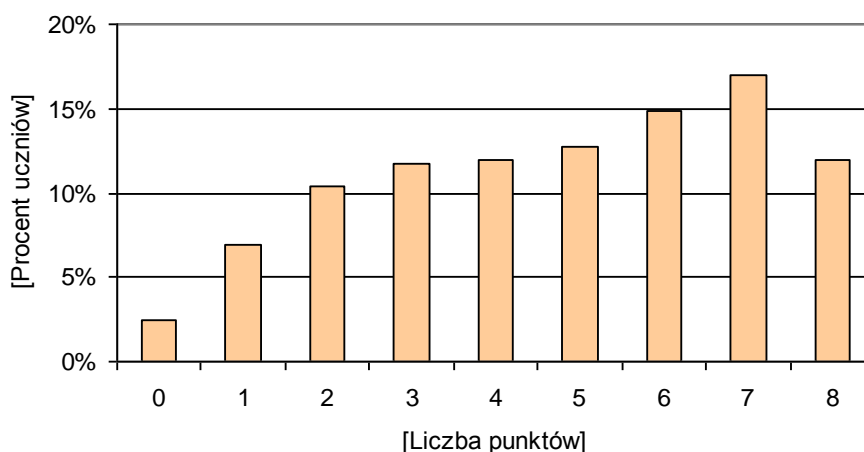
Wskaźniki	Województwo śląskie
Wskaźnik łatwości obszaru umiejętności	0,60
Liczba punktów możliwych do uzyskania	8
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	7
Wynik środkowy (mediana - Me)	5
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	4,78 ¹⁷
Odchylenie standardowe	2,26
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0

Umiejętności z zakresu **rozumowania** okazały się *umiarkowanie trudne* dla uczniów woj. śląskiego. Wartość mediany pokazuje, że co najmniej połowa piszących sprawdzian otrzymała 5 i więcej punktów w tym obszarze (28 018 piszących – 56,46%). Maksymalny wynik uzyskało 5925 (11,94%) uczniów, 0 punktów – 1224 (2,47 %).

¹⁷ Średnia dla kraju to 4,87 pkt. Wartość wskaźnika łatwości wyniosła 0,61, a wynik środkowy w województwie śląskim przyjął tę samą wartość, jak w kraju.

Wykres 9. pokazuje, że największą grupę uczniów (ponad 15% zdających) stanowi, zbiorowość, która uzyskała 7 pkt. na 8 możliwych do zdobycia w opisywanym obszarze umiejętności.

Wykres 9. Rozkład wyników w obszarze 3.

W badanym obszarze *łatwą* umiejętnością okazało się poprawne umieszczenie wydarzenia w odpowiednim wieku - 82% poprawnych odpowiedzi (zob. tabela 14).

Tabela 14. Wskaźnik łatwości za poszczególne zadania i czynności w obszarze *rozumowanie* dla uczniów w województwie śląskim

Standard	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Nr zadania	Wartość wskaźnika łatwości
3.1	sytuuje wydarzenia w odpowiednim okresie historycznym	10	0,52
3.1	ustala wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie	11	0,82
3.1	ustala najdawniejszy z podanych okresów historycznych	12	0,60
3.7	na podstawie kalendarza określa dni tygodnia dla podanych dat	14	0,64
3.6	określa, jaką częścią figury podzielonej na równe części jest wskazany fragment	17	0,58
3.8	ustala sposób obliczenia łącznego czasu trwania wydarzeń	21.I	0,46
3.8	ustala sposób obliczenia pola prostokąta o podanych wymiarach	22.I	0,59
3.9	analizuje otrzymane wyniki i ustala najmniejszą liczbę całkowitą spełniającą warunki zadania	22.III	0,57

Trudne dla uczniów, okazało się ustalenie sposobu poprawnego obliczenia łącznego czasu trwania lekcji i przerw (zad. 21.I). W naszym województwie poprawny sposób przedstawiło 46% piszących.

Uczniowie mieli też trudności z ustaleniem sposobu obliczenia pola prostokąta. W kraju poprawną metodę знаło 63% szóstoklasistów, a w województwie śląskim 59% uczniów. *Umiarkowanie trudną* umiejętnością było też szacowanie liczby puszek lakieru (zad. 22.III).

3.4.4. Korzystanie z informacji

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **korzystania z informacji**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 4 punkty. Najczęściej uzyskiwany przez wynik to 2 punkty (zob. tabela 15.).

Tabela 15. Wyniki uczniów w województwie śląskim – dane statystyczne

Wskaźniki	Województwo śląskie
Wskaźnik łatwości obszaru umiejętności	0,56
Liczba punktów możliwych do uzyskania	4
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	2
Wynik środkowy (mediana - Me)	2
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	2,59 ¹⁸
Odchylenie standardowe	1,10
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	4
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0

Wartość mediany oznacza, że co najmniej połowa szóstoklasistów otrzymała za ten obszar 2 i więcej punktów (41 612 piszących – 83,86%). Maksymalny wynik (4 punkty) w tym obszarze uzyskało 13 836 (27,88%) uczniów, 0 punktów – 1027 (2,07%).

¹⁸ Średnia dla kraju to 2,64 pkt. Wskaźnik łatwości przyjął wartość 0,66, a wynik środkowy – 3.

Wykres 10. pokazuje, że największą grupę uczniów (prawie 35% zdających) stanowi, zbiorowość, która uzyskała tylko 2 pkt. na 4 możliwe do zdobycia w opisywanym obszarze umiejętności.

Wykres 10. Rozkład wyników w obszarze 4.

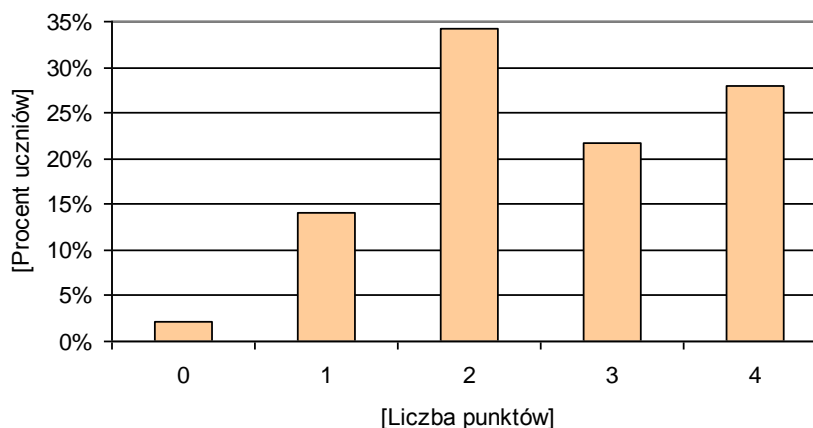

Tabela 16. Wskaźnik łatwości zadań za poszczególne czynności w obszarze *korzystanie z informacji* dla uczniów w województwie śląskim

Standard	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Nr zadania	Wartość wskaźnika łatwości
4.1	wskazuje źródło informacji według podanego kryterium	5	0,91
	wykorzystuje znajomość układu haseł w encyklopedii do wskazania odpowiednich tomów	23	0,45
	określa rodzaj słownika według podanego kryterium	24	0,79

Najłatwiejszą czynnością w obszarze **korzystanie z informacji** była umiejętność wyboru właściwego źródła informacji, a więc wskazanie słownika, w którym można znaleźć synonimy wyrazu *fajny*.

Łatwe okazało się również samodzielne zaproponowanie słownika, w którym można sprawdzić zasady pisowni wyrazów. Poprawnie odpowiedziało na to pytanie i w kraju, i w województwie śląskim 79% badanych.

Najtrudniejsza dla uczniów okazała się umiejętność wyszukiwania haseł w encyklopedii, ponieważ nie wiedzieli, że alfabetyczny układ haseł dotyczy nazwisk a nie imion autorów. Poprawnie wykonało to zadanie 45% piszących. Dla tegorocznych szóstoklasistów było ono *trudne*.

3.4.5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **wykorzystania wiedzy w praktyce**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów. Najczęściej uzyskiwany wynik to 6 punktów (zob. tabela 17).

Tabela 17. Wyniki uczniów w województwie śląskim – dane statystyczne

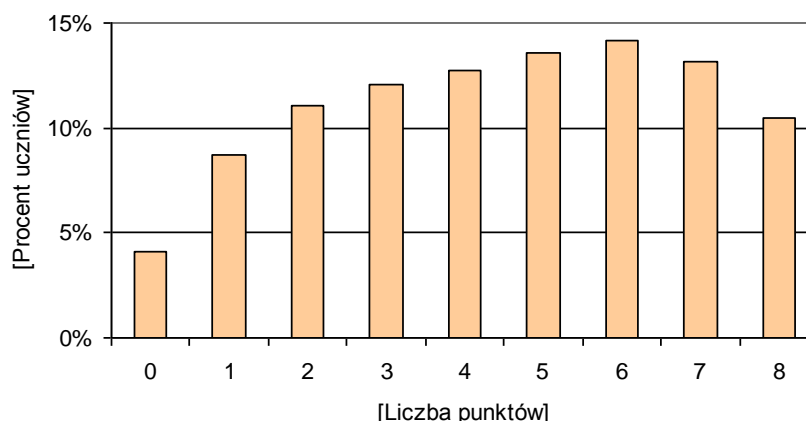
Wskaźniki	Województwo śląskie
Wskaźnik łatwości obszaru umiejętności	0,56
Liczba punktów możliwych do uzyskania	8
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	6
Wynik środkowy (mediana - Me)	5
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	4,47 ¹⁹
Odchylenie standardowe	2,31
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0

Umiejętności z zakresu **wykorzystywania wiedzy w praktyce** okazały się *umiarkowanie trudne* dla uczniów woj. śląskiego. Wartość mediany oznacza, że co najmniej połowa zdających otrzymała za ten obszar 5 i więcej punktów (25 493 piszących – 51,37%). Maksymalny wynik w tym obszarze uzyskało 5 214 (10,51%) uczniów, 0 punktów – 2 024 (4,08%).

Wykres 11. pokazuje, że największą grupę uczniów (około 14% zdających) stanowią ci, którzy uzyskali 6 pkt. na 8 możliwych do zdobycia w opisywanym obszarze umiejętności.

¹⁹ Średnia dla kraju to 4,57 pkt. Wartość wskaźnika łatwości wyniosła 0,57, a wynik środkowy w województwie śląskim przyjął tę samą wartość, jak w kraju.

Wykres 11. Rozkład wyników w obszarze 5.

Łatwe dla uczniów było wykonanie obliczeń dotyczących pieniędzy. Zadanie 19. poprawnie wykonało 72% badanych. Szóstoklasiści poradzili sobie również z obliczaniem procentu z danej liczby.

Tabela 18. Wskaźnik łatwości zadań za poszczególne czynności w obszarze *wykorzystywanie wiedzy w praktyce* dla uczniów w województwie śląskim

Standard	Sprawdzana umiejętność Uczeń:	Nr zadania	Wartość wskaźnika łatwości
5.3	oblicza długość łamanej zwyczajnej	15	0,63
	określa długość drogi, korzystając z pomiaru w krokach	18	0,53
	oblicza resztę pieniędzy	19	0,72
5.5	oblicza procent danej liczby	20	0,72
5.3	oblicza łączny czas zdarzeń	21.II	0,38
	poprawnie posługuje się jednostkami czasu	21.III	0,45
	oblicza pole prostokąta	22.II	0,43
	oblicza całkowity koszt zakupu	22.IV	0,60

Rozwiązującym test trudność sprawiło wykonanie obliczeń w zadaniach 21. i 22. Tylko 38% badanych (tyle samo w kraju) poprawnie obliczyło czas trwania zdarzeń, pomimo że działania były proste i dotyczyły liczb całkowitych. 43% zdających poprawnie wykonało obliczenia pola powierzchni prostokąta. Całkowity koszt zakupu (zad. 22.IV) poprawnie obliczyło 60% uczniów.

3.5. Wyniki uczniów za zadania

Tabela 19. zawiera wykaz badanych na sprawdzianie czynności wraz wartościami współczynnika łatwości czynności i zadań dla uczniów województwa śląskiego.

Tabela 19. Kartoteka zestawu standardowego ze wskaźnikami łatwości czynności i zadań

Nr zadania	Obszar standardów	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika	Liczba punktów	Typ zadania
1.	1.2.	rozpoznaje narratora w tekście literackim	0,92	1	WW
2.	1.1.	odczytuje sens porównania użytego w tekście	0,95	1	WW
3.	1.1.	odczytuje sens żartobliwej wypowiedzi	0,78	1	WW
4.	1.1.	odczytuje sens całego tekstu	0,89	1	WW
5.	4.1.	wskazuje źródło informacji według podanego kryterium	0,91	1	WW
6.	1.1.	interpretuje wiersz	0,63	1	WW
7.	1.1.	wyjaśnia znaczenie potocznego zwrotu użytego w wierszu	0,91	1	WW
8.	1.2.	rozpoznaje środki poetyckie zastosowane we wskazanym fragmencie wiersza	0,59	1	WW
9.	1.1.	wskazuje fragment wiersza, którego sens odpowiada podanej interpretacji	0,69	1	WW
10.	3.1.	sytuuje wydarzenie w odpowiednim okresie historycznym	0,52	1	WW
11.	3.1.	ustala wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie	0,82	1	WW
12.	3.1.	ustala najdawniejszy z podanych okresów historycznych	0,60	1	WW
13.	1.4.	odczytuje daty z kalendarza	0,92	1	WW
14.	3.7.	na podstawie kalendarza określa dni tygodnia dla podanych dat	0,64	1	WW
15.	5.3.	oblicza długość łamanej zwyczajnej	0,63	1	WW
16.	1.4.	odczytuje kierunek geograficzny	0,75	1	WW
17.	3.6.	określa, jaką częścią figury podzielonej na równe części jest wskazany fragment	0,58	1	WW
18.	5.3.	określa w metrach długość drogi, korzystając z pomiaru w krokach	0,53	1	WW
19.	5.3.	oblicza resztę pieniędzy	0,72	1	WW
20.	5.5.	oblicza procent danej liczby	0,72	1	WW
21.	3.8.	I. ustala sposób obliczenia łącznego czasu trwania zdarzeń	0,46	1	KO
	5.3.	II. oblicza łączny czas trwania zdarzeń	0,38	1	
	5.3.	III. poprawnie posługuje się jednostkami czasu	0,45	1	

Nr zadania	Obszar standardów	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
22.	3.8.	I. ustala sposób obliczenia pola prostokąta o podanych wymiarach	0,59	0,55	1	RO
	5.3.	II. oblicza pole prostokąta	0,43		1	
	3.9.	III. analizuje otrzymane wyniki i ustala najmniejszą liczbę całkowitą spełniającą warunki zadania	0,57		1	
	5.3.	IV. oblicza całkowity koszt zakupu	0,60		1	
23.	4.1.	I. wykorzystuje znajomość układu haseł w encyklopedii do wskazania odpowiednich tomów	0,45		2	KO
24.	4.1.	I. określa rodzaj słownika według podanego kryterium	0,79		1	KO
25.	2.2.	I. udziela odpowiedzi na pytanie i uzasadnia swoje stanowisko	0,93	0,63	1	KO
	2.3.	II. zapisuje odpowiedzi bezbłędnie pod względem ortografii i interpunkcji*	0,33		1	
26.	2.1.	I. pisze na temat	0,64	0,63	3	RO
	2.3.	II. poprawnie komponuje wypowiedź	0,82		1	
	2.3.	III. pisze poprawnie pod względem językowym	0,54		2	
	2.3.	IV. pisze poprawnie pod względem ortograficznym*	0,62		1	
	2.3.	V. pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym*	0,61		1	

*Uczniowie z dysleksją:

25.	2.3.	II. rozpoczyna zdania wielką literą i kończy kropką	1	KO
26.	2.3.	IV. zamyka myśli w obrębie zdań	1	RO
	2.3.	V. rozpoczyna zdanie wielką literą i kończy kropką	1	

Wyjaśnienie symboli występujących w tabeli 19:

WW - zadania wyboru wielokrotnego,

KO - zadania krótkiej odpowiedzi,

RO - zadania rozszerzonej odpowiedzi.

Z tabeli 20. oraz z wykresów 12. i 13. można odczytać, które zadania sprawiły najwięcej problemów uczniom, a które okazały się dla nich łatwe.

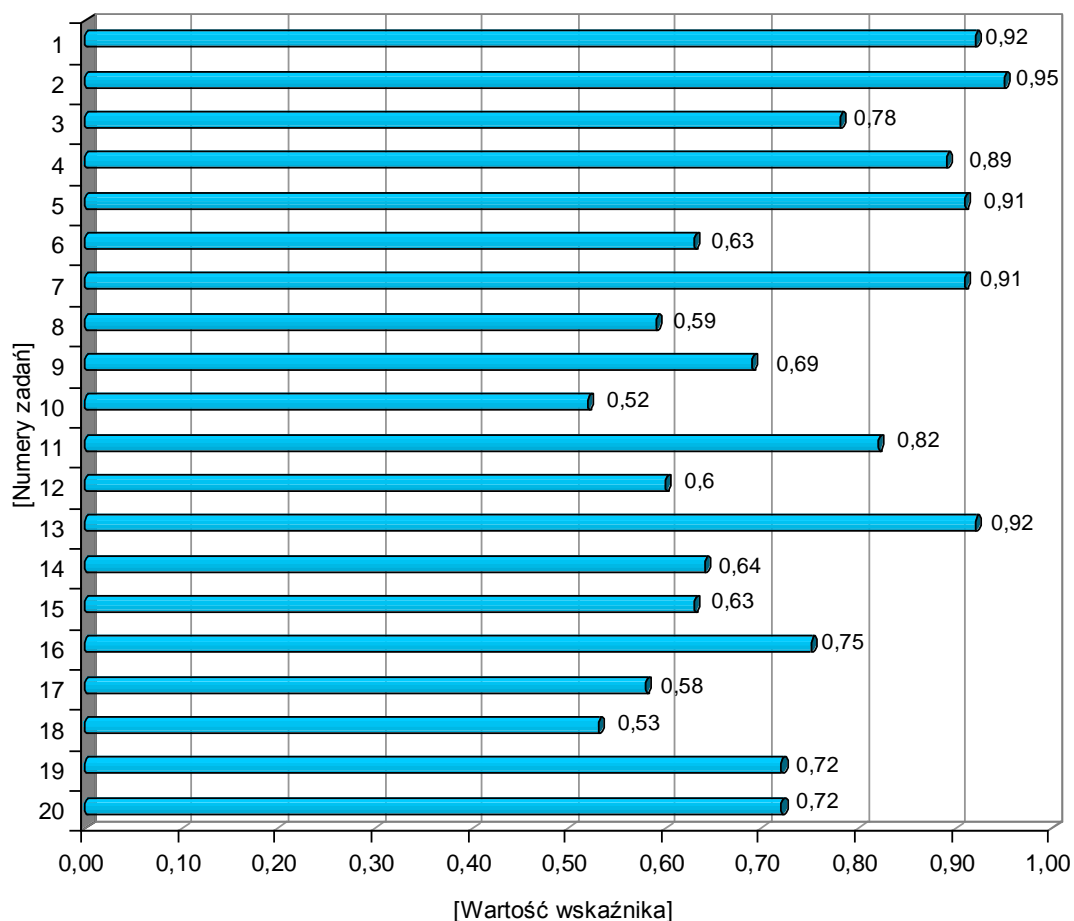

Tabela 20. Wskaźnik łatwości zadań dla uczniów w województwie śląskim

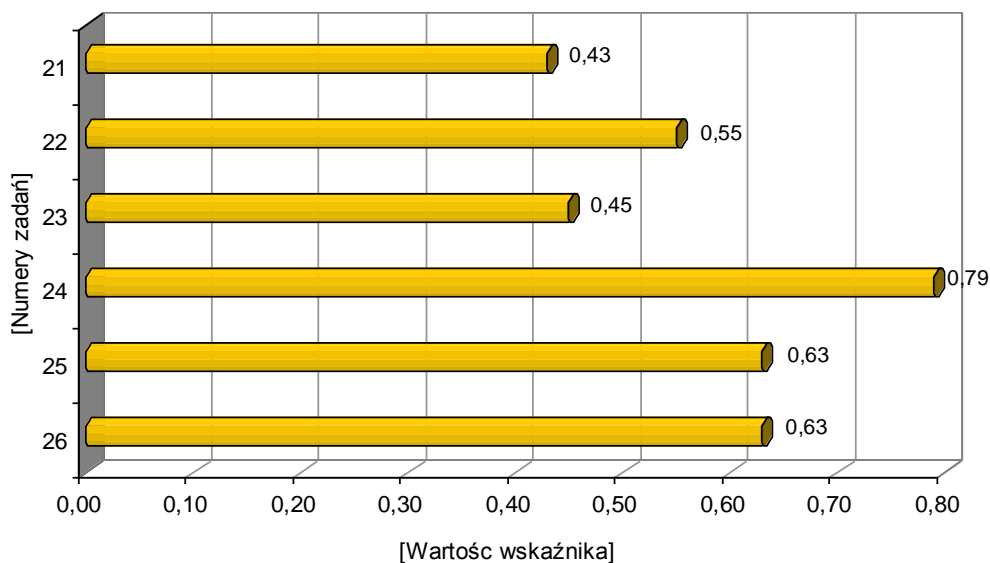
Wartość wskaźnika		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	-	6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18	3, 4, 11, 16, 19, 20	1, 2, 5, 7, 13
	otwartych	-	21, 23	22, 25, 26	24	-

Uczniowie dobrze radzili sobie z zadaniami zamkniętymi, również wśród zadań otwartych znalazły się zadania *łatwe* i *umiarkowanie trudne*. Największe problemy szóstoklasistom sprawiły zadania otwarte 21. i 23.

Wykres 12. Wskaźnik łatwości zadań wielokrotnego wyboru dla uczniów w województwie śląskim

Wykres 13. Wskaźnik łatwości zadań otwartych dla uczniów w województwie śląskim

3.6. Porównanie poziomu opanowania wybranych umiejętności w latach 2004-2007

Czytanie

Porównując wartość wskaźników łatwości zadań sprawdzających te same umiejętności w różnych latach, można zauważyć, że rozpoznawanie w tekście środków poetyckich należy do umiejętności *umiarkowanie trudnych* niezależnie od tego, który ze środków uczeń powinien wskazać, np. epitet czy przenośnię.

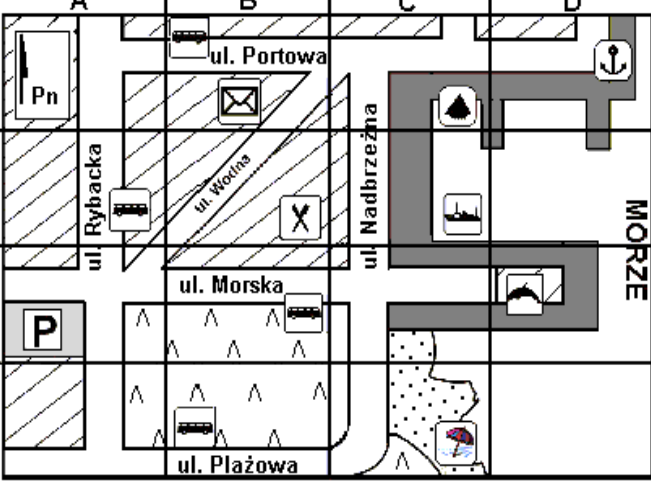
Rok	2004	2005
Zadanie	15. W którym przysłowiu występuje uosobienie? A. Nic po chlebie, kiedy brak zębów. B. Chleb pracą nabyty jest smaczny i syty. C. Głodnemu chleb na myśli. D. Chleb płacze, gdy go darmo jeść.	6. Opisując syrenę, autor tekstu użył najczęściej A. epitetów. B. przenośni. C. porównań. D. wyrazów dźwiękonaśladowczych.
Sprawdzana czynność	Rozumie pojęcie przenośni (rozpoznaje przenośnię - uosobienie).	Określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu (w tekście literackim rozpoznaje epitety).
Współczynnik	0,54	0,51

łatwości		
Rok	2006	2007
Zadanie	<p>Lipiec z pszczół kapelą</p> <p>Lipiec z pszczół kapelą czuwa nad ogrodem, więc mu ogrodniczka niesie chleba z miodem.</p> <p style="text-align: right;">Ewa Szelburg-Zarembina</p> <p>10. Co jest charakterystyczną cechą tego wiersza?</p> <p>A. Jest rozbudowaną przenośnią. B. Jest oparty na porównaniu. C. Zawiera wiele epitetów. D. Zawiera wyrazy dźwiękonaśladowcze.</p>	<p>Ostatnia lekcja</p> <p>Na tej lekcji... – jak na złość! ze mną dzieje się aż coś!</p> <p>Niby siedzę... niby słucham... – ale słucham jednym uchem!</p> <p>Drugie ucho zaś tymczasem łowi szept dalekich lasów...</p> <p>Jedna noga tkwi pod stołem, zbędna jak ten w płocie kolek...</p> <p>Drugą moją nogę boso gdzieś do lasu... het, poniosło!...</p> <p>Ręka gładzi szkolną ławę... ława mnie roztkliwia prawie, a już druga ręka rwie się do szukania grzybów w lesie!</p> <p style="text-align: right;">Halina Szayerowa</p> <p>8. W trzeciej zwrotce znajdujesz</p> <p>A. przenośnię i epitety. B. porównanie i przenośnię. C. tylko porównanie. D. tylko epitety.</p>
Sprawdzana czynność	Odczytuje tekst poetycki (odczytuje przenośny sposób obrazowania w wierszu).	Rozpoznaje środki poetyckie zastosowane we wskazanym fragmencie wiersza.
Współczynnik łatwości	0,57	0,59

W zestawach egzaminacyjnych z kolejnych lat występowały takie zadania, które sprawdzały opanowanie umiejętności rozróżniania kierunków geograficznych głównych i pośrednich.

Dla uczniów piszących sprawdzian w roku 2005 i 2006 umiejętność ta okazała się umiarkowanie trudna, a dla szóstoklasistów rozwiązujących podobne zadanie w teście z 2007 roku łatwa.

Szóstoklasiści, którzy mają problemy ze wskazaniem właściwego kierunku geograficznego najczęściej myślą wschód z zachodem.

Rok	2005	
Plan	 <div data-bbox="1029 358 1380 862"> Legenda <div>▨</div> teren zabudowany <div>△</div> teren zielony <div>☀</div> plaża <div>⚓</div> port <div>⚓</div> przystań żagłówek <div>⚓</div> przystań statków <div>P</div> parking <div>✉</div> poczta <div>X</div> restauracja <div>🚌</div> przystanek autobusowy <div>🐠</div> oceanarium <div>■</div> nabrzeże </div>	
Zadanie	<p>18. Aby dojść z oceanarium najkrótszą drogą do parkingu, należy pójść w kierunku</p> <p>A. północnym. B. wschodnim. C. południowym. D. zachodnim.</p>	
Sprawdzana czynność	Odczytuje dane z planu (odczytuje kierunek strony świata).	
Współczynnik łatwości	0,61	

Rok	2006	
Tekst	 <p>Jedyne w Polsce technikum pszczelarskie znajduje się w Pszczelej Woli.</p>	<p>17. W jakim kierunku od Warszawy znajduje się Pszczela Wola?</p> <p>A. Południowo-zachodnim. B. Południowo-wschodnim. C. Północno-wschodnim. D. Północno-zachodnim.</p>
Sprawdzana czynność	Odczytuje dane z mapy (odczytuje kierunek geograficzny).	
Współczynnik łatwości	0,66	

Pisanie

Analizując wypowiedzi szóstoklasistów, można zaobserwować tendencje do zapisu charakterystycznego dla e-maili i SMS-ów, np. brak umiejętności wyznaczania granicy zdania (także w zapisie – brak dużej litery, kropki), brak zaznaczania zmiękczeń i nosowości.

Strona 37 z 50

Rok	2006	2007
Zadanie	25. <i>Jest człowiekiem pracowitym jak pszczoła, a jego praca służy innym. Opisz taką osobę, opowiedz o jej działaniach i wyjaśnij, dlaczego zasługuje na szacunek.</i>	26. <i>Opisz życzliwie koleżankę lub kolegę ze szkoły.</i>
Sprawdzana czynność Współczynnik łatwości	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzega norm językowych 0,42 Przestrzega norm ortograficznych 0,61 Przestrzega norm interpunkcyjnych 0,46 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzega norm językowych 0,54 Przestrzega norm ortograficznych 0,62 Przestrzega norm interpunkcyjnych 0,61

Rozumowanie

W zakresie obszaru **rozumowanie**, można porównać poziom opanowania umiejętności przyporządkowania wieku do opisanego wydarzenia historycznego. Umiejętność ta dla uczniów, którzy pisali test w 2004 i 2006 r. okazała się *umiarkowanie trudna*. Natomiast w 2007 r. okazała się *łatwa*. Problem w 2004 roku stanowiła konieczność określenia właściwej połowy wieku.

Wydaje się, że pewna powtarzalność sprawdzanych czynności owocuje lepszym ich opanowaniem przez uczniów piszących test w kolejnych latach.

Rok	2004	2006
Zadanie	<p>Tekst źródłowy. [...] <i>Najstarszy w Polsce cech piekarzy założono w Krakowie w 1260 roku na mocy przywileju księcia Bolesława Wstydlwego.</i></p> <p>4. Pierwszy polski cech piekarzy powstał w A. pierwszej połowie XII wieku. B. drugiej połowie XII wieku. C. pierwszej połowie XIII wieku. D. drugiej połowie XIII wieku.</p>	<p>Tekst źródłowy. [...] <i>Znany jest np. statut księcia mazowieckiego Janusza I z 1410 roku określający różne obowiązki i przywileje właścicieli pszczół.</i></p> <p>7. Książę mazowiecki określił prawa dotyczące właścicieli pszczół w A. XII wieku. B. XIV wieku. C. XV wieku. D. XVII wieku.</p>
Sprawdzana czynność	Umieszcza datę w przedziale czasowym (określa wiek i jego połowę).	Umieszcza datę w przedziale czasowym (określa wiek).
Współczynnik łatwości	0,53	0,68

Rok	2007
Zadanie	<p>Tekst źródłowy. <i>[...] Pierwszym ministerstwem oświaty w Polsce i pierwszą tego typu instytucją w Europie była Komisja Edukacji Narodowej, powołana 14 października 1773 roku przez sejm na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.</i> W którym wieku powstała Komisja Edukacji Narodowej? A. XI B. XII C. XVII D. XVIII</p>
Sprawdzana czynność	Ustala wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie.
Współczynnik łatwości	0,82

Korzystanie z informacji

W obszarze **korzystanie z informacji** sprawdzane jest opanowanie umiejętności opisanej w standardzie 4.1 czyli *wskazywanie i posługiwanie się źródłem informacji*.

W latach 2002 – 2004 stopień opanowania tej umiejętności sprawdzano zadaniami, za rozwiązanie których uczeń mógł uzyskać 2 punkty. Od 2005 roku, w związku ze zmianą planu testu, za poprawne rozwiązanie zadań z tego obszaru uczniowie mogli uzyskać 4 punkty.

Wartości współczynnika łatwości wskazują, że szóstoklasiści kolejnych roczników różnie radzili sobie z rozwiązaniem poszczególnych zadań z tego obszaru, choć ogólnie umiejętność jest nieźle opanowana.

Znajomość alfabetycznego układu haseł okazała się łatwa dla uczniów rozwiązujących test w roku 2003 i piszących sprawdzian w roku 2004. Jednak nieco lepiej radzili sobie szóstoklasiści w 2003 roku ze wskazaniem alfabetycznego uporządkowania haseł niż badani w 2004 roku z samodzielnym ułożeniem haseł w kolejności alfabetycznej. Być może dla poprawności rozwiązania istotny był też dobór haseł występujących w tych zadaniach.

Rok	2003	2004
Zadanie	<p>6. Dzieci sporządzały w szkole słowniczek wyrazów związanych z telewizją. W którym szeregu uporządkowały je w kolejności alfabetycznej?</p> <p>A. ekran, emisja, studio, spiker, kamera, kineskop B. spiker, studio, kamera, kineskop, ekran, emisja C. kamera, kineskop, spiker, studio, ekran, emisja D. ekran, emisja, kamera, kineskop, spiker, studio</p>	<p>23. Wśród podanych w ramce nazw roślin uprawnych odszukaj nazwy pięciu zbóż. Następnie podkreśl je i wypisz w takiej kolejności, w jakiej wystąpiłyby w słowniku lub encyklopedii. <i>groch, proso, ziemniaki, żyto, jęczmień, rzepak, owies, buraki, pszenica</i></p> <p>1..... 2..... 3..... 4..... 5.....</p>
Sprawdzana czynność	Posługuje się źródłem informacji (porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej).	Posługuje się źródłem informacji (porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej).
Współczynnik łatwości	0,87	0,75

W roku 2005 uczniowie mieli przeanalizować artykuł hasłowy wyrazu *plywak* i spośród podanych w zadaniu informacji wybrać tylko te, które są zawarte w tym artykule. Umiejętność ta okazała się dla uczniów *umiarkowanie trudna*. Właściwe informacje poprawnie wskazało 60 % badanych.

Zadanie piszących sprawdzian w 2006 roku polegało na podaniu słownika, w którym można odnaleźć informacje o pochodzeniu i znaczeniu wyrazu *unikatowy*. To zadanie także okazało się *umiarkowanie trudne*. Właściwy słownik wskazało 58% badanych.

W 2007 roku test zawierał zadanie polegające na tym, że uczeń miał podać, w którym tomie encyklopedii odnajdzie informacje o wskazanych pisarzach. Okazało się, że nie wszyscy uczniowie znali zasadę, zgodnie z którą w encyklopedii wyszukujemy informacje o pisarzu, kierując się jego nazwiskiem, a nie imieniem. To zadanie okazało się *trudne*. Obowiązującą przy korzystaniu z encyklopedii zasadę znało 45% piszących.

Artykuł hasłowy do zadania 26. /Arkusz 2005/	
plywak –	<i>m III, D. pływaka, lm D. pływaków</i> 1. <i>B. pływaka, lm M. pływacy, DB. pływaków</i> «zawodnik uprawiający pływanie»: W zawodach brali udział najlepsi pływacy. 2. <i>B. pływak, lm MB. pływaki</i> «przedmiot utrzymujący się na powierzchni płynu»: Pływak u wędki. Pływak w spłucze. 3. <i>B. pływaka, lm MB. pływaki</i> «gatunek chrząszcza».
Skróty	<i>m – rodzaj męski</i> <i>III - deklinacja</i> <i>lm – liczba mnoga</i> <i>M., D., B. – mianownik, dopełniacz, biernik</i>

Rok	2005	2006
Zadanie	26. Spośród podanych poniżej informacji wybierz i podkreśl <u>trzy</u> , które uzyskasz, czytając artykuł hasłowy wyrazu <i>plywak</i> . <ul style="list-style-type: none"> • Objasnienie róznych znaczeñ wyrazu. • Wyjasnienie pochodzenia wyrazu. • Informacje o odmianie wyrazu. • Przykłądy użycia wyrazu. 	24. W ulotce reklamowej uczniowie przeczytali, że swarzędzkie muzeum słynie z unikatowej kolekcji uli. W jakim słowniku znajdą informacje o pochodzeniu i znaczeniu słowa <i>unikatowy</i> ? .....
Sprawdzana czynność	Posługuje się źródłem informacji (określa rodzaj informacji zawartej w podanym artykule hasłowym).	Wskazuje źródło informacji (określa rodzaj słownika, w którym z zasady podaje się i znaczenie, i pochodzenie wyrazu).
Współczynnik łatwości	0,60	0,58

Rok	2007					
Zadanie	23. Oto grzbiety pewnej sześciotomowej encyklopedii. Napisz, w którym tomie można znaleźć informacje o każdym z podanych niżej autorów lektur szkolnych.					
	tom 1	tom 2	tom 3	tom 4	tom 5	tom 6
	A - D	E - J	K - Ne	Nę - P	R - Ts	Tu - Z
	Alfred Szklarski	– tom	Mark Twain	– tom		
	Edmund Niziurski	– tom	Jack London	– tom		
Sprawdzana czynność	Wykorzystanie znajomości układu haseł w encyklopedii do wskazania odpowiednich tomów.					
Współczynnik łatwości	0,45					

Umiejętność wyszukiwania informacji jest bardzo ważna dla zdobywania i poszerzania wiedzy, warto więc ćwiczyć ją z uczniami, by szóstoklasista potrafił sprawnie posługiwać się encyklopedią czy leksykonem.

Rozumowanie / Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Analizując rozwiązania zadań, sprawdzających umiejętności obliczania pól powierzchni figur płaskich, można wnioskować, że uczniowie nie potrafią:

- ustalić sposobu obliczenia zarówno pola trapezu, jak i pola prostokąta. Dla szóstoklasistów, którzy pisali sprawdzian w latach 2004 i 2006 umiejętność ta okazała się *trudna*, a dla tych, którzy zdawali egzamin w 2007 roku *umiarkowanie trudna*. Zdający nie znają wzorów. Najczęściej, zamiast wyrażenia prowadzącego do obliczenia pola, zapisują wyrażenie prowadzące do obliczenia obwodu danej figury.
- poprawnie wykonać obliczeń dotyczących pola. Sprawność wykonania obliczeń okazała się też *trudna*.

W rozwiązaniach uczniowskich często występują też błędy rachunkowe. Dla uczniów piszących sprawdzian w 2007 roku umiejętnością *umiarkowanie trudną* okazało się wykonanie obliczeń dotyczących pieniędzy. Poprawnie cenę kosztu zakupu lakieru ustaliło 60% szóstoklasistów, a w roku 2005 poprawnie obliczyło koszty zakupu biletów 55% badanych. Pojawiają się zatem trudności z rozwiązaniem problemów, dotyczących życia codziennego.

Rok	2004	2006
Zadanie	24. Działka ma kształt trapezu i wymiary podane na rysunku. Rolnik posiał na działce pszenicę. Z każdego hektara zebrał 4,5 tony pszenicy. Ile ton pszenicy zebrał z całej działki.	21. Działka ma kształt prostokąta, którego szerokość wynosi 24 m, a długość jest 2 razy większa. Na kwiaty i warzywa przeznaczono 80% powierzchni działki, a pozostałą część na pasiekę. Ile metrów kwadratowych działki przeznaczono na pasiekę?
Sprawdzana czynność Współczynniki łatwości	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustalenie sposobu obliczenia pola trapezu 0,31 (3.8) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących powierzchni (obliczenie pola trapezu) 0,24 (5.3) ▪ Ustalenie sposobu obliczenia wielkości plonu 0,32 (3.8) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących powierzchni-posługiwanie się jednostkami 0,31 (5.3) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących wagi (obliczenie wielkości plonu) 0,24 (5.3) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustalenie sposobu obliczenia pola powierzchni działki 0,48 (3.8) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących powierzchni (obliczenie powierzchni działki) 0,39 (5.3) ▪ Ustalenie sposobu wyznaczenia procentu danej wielkości 0,56 (3.8) ▪ Ustalenie sposobu obliczenia części działki 0,44 (3.8) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących działki (obliczenia procentowe dotyczące powierzchni) 0,35 (5.3) ▪ Wykonanie obliczeń dotyczących powierzchni (obliczenie różnicy) 0,33 (5.3)

Rok	2007
Zadanie	22. Prostokątna podłoga w klasie ma wymiary 6,5 m i 9 m. Jedna puszka lakieru kosztuje 15,20 zł i wystarcza na pomalowanie 10 m ² podłogi. Ile puszek lakieru trzeba kupić, żeby pomalować całą podłogę? Ile będą kosztowały?
Sprawdzana czynność Współczynniki łatwości	<ul style="list-style-type: none"> Ustalenie sposobu obliczenia pola prostokąta o podanych wymiarach 0,59 (3.8) Obliczenie pola prostokąta 0,43 (5.3) Ustalenie najmniejszej liczby całkowitej spełniającej warunki zadania 0,57 (3.9) Obliczenie całkowitego kosztu zakupu 0,60 (5.3)

4. WYNIKI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozwiązywali zadania z zestawów dostosowanych.

Tabela 21. Liczba piszących z uwzględnieniem typu zestawu zadań

Symbol zestawu	Typ zestawu	Liczba uczniów
S-4-072	Dla uczniów słabo widzących (druk powiększony – 16 pkt.)	63
S-5-072	Dla uczniów słabo widzących (druk powiększony – 24 pkt.)	34
S-6-072	Dla uczniów niewidomych (druk w piśmie Braille’a)	4
S-7-072	Dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących	131
S-8-072	Dla uczniów z trudnościami w uczeniu się	741

Dla uczniów słabo widzących lub niewidomych zestaw „W szkole” dostosowano powiększając czcionkę lub stosując druk w brajlu. Kartoteka arkusza oraz liczba punktów za umiejętności w poszczególnych obszarach była taka sama jak w arkuszu S-1-072.

Uczniowie słabo słyszący i niesłyszący także rozwiązywali zestaw „W szkole” w formie dostosowanej. Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 60 minut. Na podstawie

zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej czas ten mógł być wydłużony o 30 minut. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów. Liczba punktów za umiejętności w poszczególnych obszarach była taka sama jak w arkuszu S-1-072.

Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim rozwiązywali specjalnie dla nich przygotowany zestaw „O wiosnie” (S-8-072). Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 60 minut. Na podstawie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej czas ten mógł zostać wydłużony o 30 minut. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów, w tym za:

- *czytanie* - 9 punktów,
- *pisanie* - 8 punktów,
- *rozumowanie* - 9 punktów,
- *korzystanie z informacji* - 2 punkty,
- *wykorzystywanie wiedzy w praktyce* - 12 punktów.

Sprawdzian dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi okazał się *umiarkowanie trudny* (zob. tabela 22).

Tabela 22. Wyniki uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w województwie śląskim

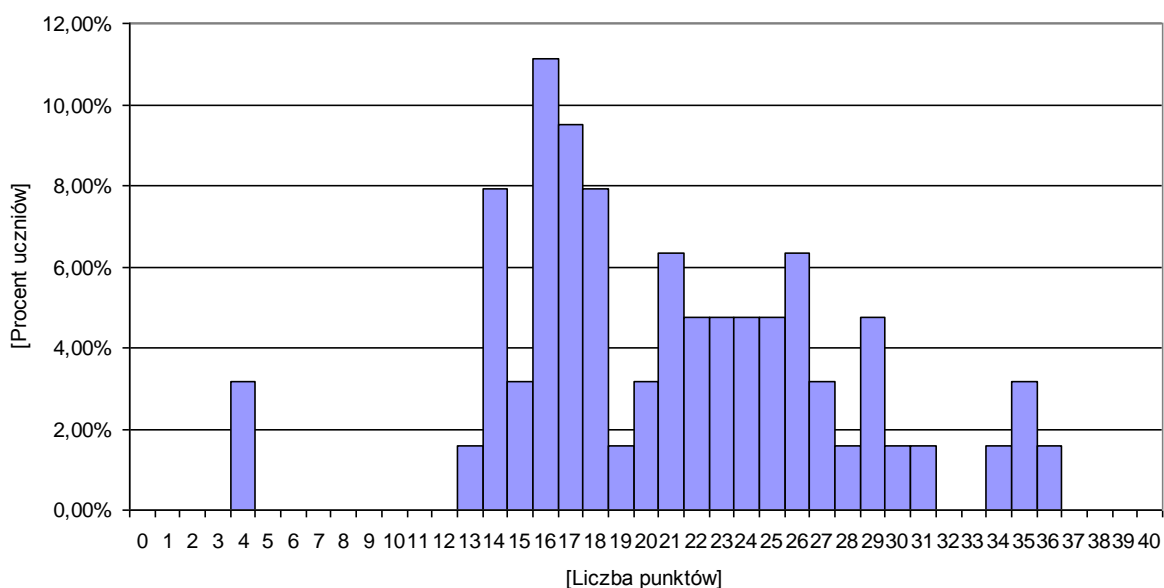
Wskaźniki	Uczniowie słabo widzący	Uczniowie słabo słyszący i niesłyszący	Uczniowie z trudnościami w uczeniu się
Liczba uczniów	97	131	741
Wskaźnik łatwości zestawu	0,55	0,68	0,68
Liczba punktów możliwych do uzyskania	40		
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	14	26	31
Wynik środkowy (mediana - Me)	21	28	29
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	22,09	27,23	27,26
Odchylenie standardowe	7,65	8,63	7,33
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	39	40	40
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	4	4	3
Rozstęp	35	36	37

4 osoby pisały arkusz dla niewidomych. Zestaw zadań był dla nich *trudny* (Wskaźnik łatwości – 0,43). Najwyższy uzyskany wynik wyniósł 22 punkty, najniższy – 11.

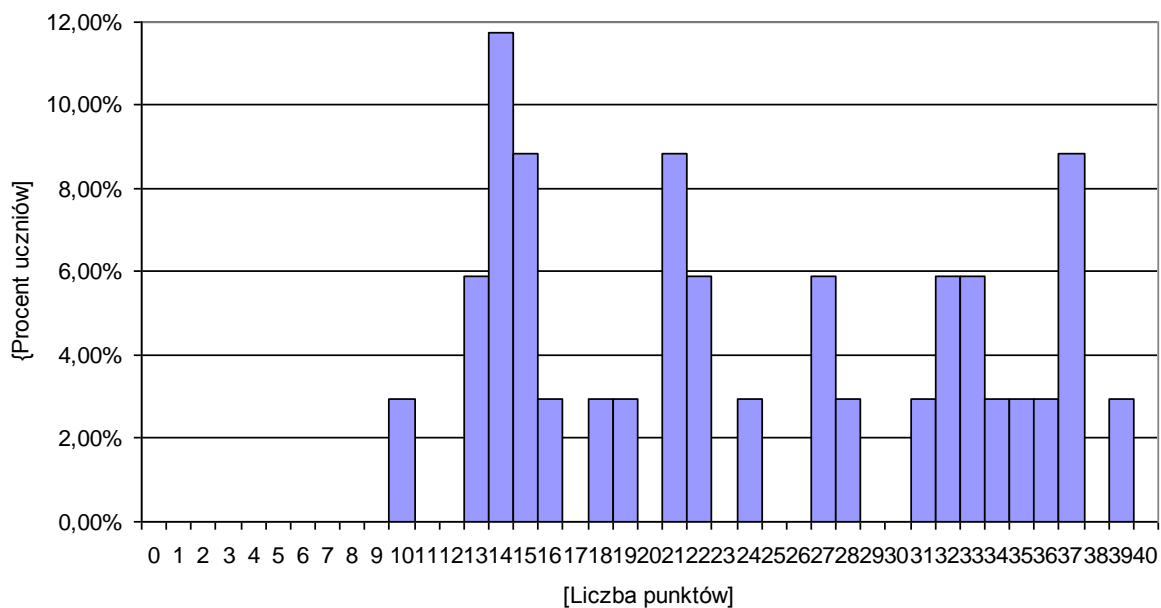
Stopień trudności zadań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się był zróżnicowany – wśród zadań od *bardzo łatwych* do *trudnych* znalazły się zarówno zadania otwarte, jak i zamknięte (zob. tabela 23). Żadne z zadań nie okazało się dla tegorocznych szóstoklasistów *bardzo trudne* – podobnie jak dla piszących zestaw standardowy.

Wykresy 14. – 17. przedstawiają rozkłady wyników uzyskanych przez piszących zestawy dostosowane.

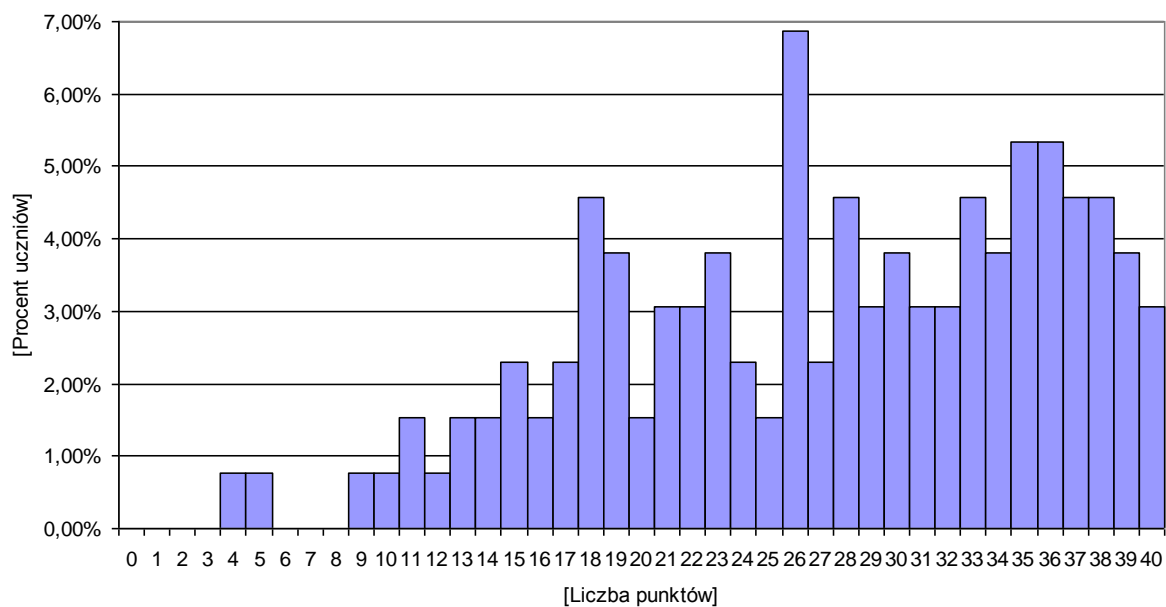
Wykres 14. Rozkład wyników sprawdzianu dla uczniów słabo widzących (S-4-072)

Wykres 15. Rozkład wyników sprawdzianu dla uczniów słabo widzących (S-5-072)

Wykres 16. Rozkład wyników sprawdzianu dla słabo słyszących i niesłyszących (S-7-072)

Wykres 17. Rozkład wyników sprawdzianu dla z trudnościami w uczeniu się (S-8-072)

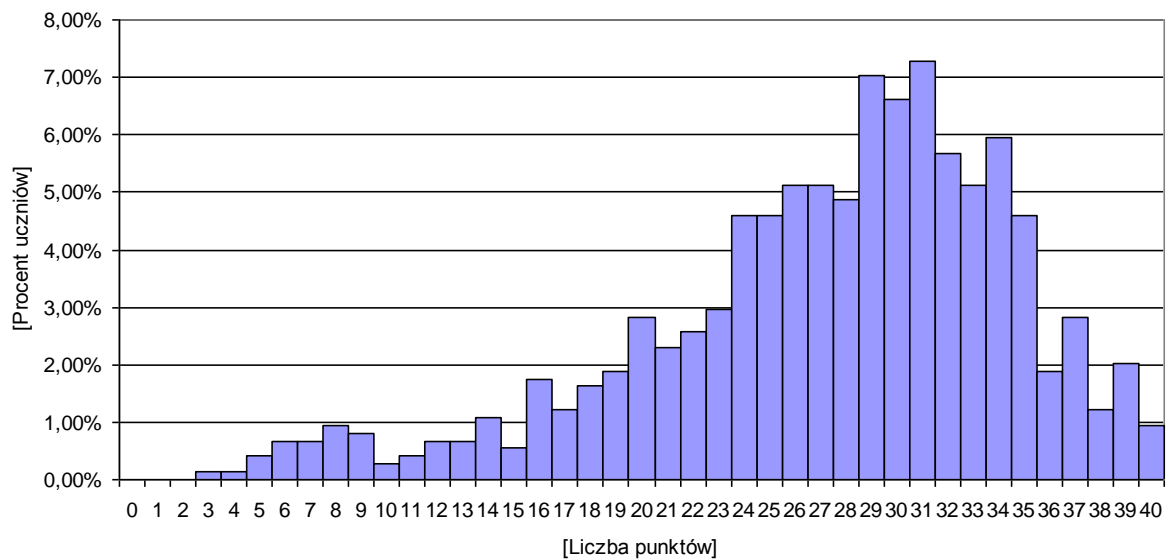

Tabela 23. Wskaźnik łatwości zadań dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w województwie śląskim

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Dla uczniów słabo widzących					
Numery zadań	-	8, 10, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23	6, 9, 12, 17, 19, 25, 26	3, 4, 5, 11, 16, 24	1, 2, 7, 13
Dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących					
Numery zadań	-	17, 22	3, 8, 10, 14, 15, 16, 20, 23, 26	4, 5, 6, 9, 11, 12, 18, 19, 24, 25	1, 2, 7, 13, 21
Dla uczniów z trudnościami w uczeniu się					
Numery zadań	-	10, 11, 12, 22, 24	4, 8, 14, 17, 18	1, 2, 5, 6, 7, 13, 15, 16, 20	3, 9, 19, 21, 23

5. SŁOWNIK TERMINÓW

Wskaźnik łatwości zestawu zadań

- stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących sprawdzian do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. Przyjmuje wartość z przedziału 0 - 1.

Może być przedstawiony także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdaający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

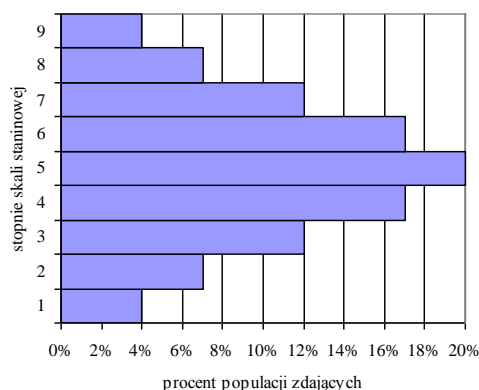
Wskaźnik łatwości zadania (p)

- stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących sprawdzian do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez nich za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,79	0,80 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>		<i>bardzo łatwe</i>

Skala staninowa

- otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji uczniów z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% uczniów z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim** i ostatni, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali sprawdzian wszyscy przystępujący do niego uczniowie. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki uczniów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M)	- suma wszystkich wyników uzyskanych przez zdających podzielona przez ich liczbę.
Mediana (Me)	- wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco; dzieli abiturientów na 2 równe grupy.
Modalna (Mo)	- najczęstszy wynik.
Odchylenie standardowe	- miara rozrzutu wyników w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład wyników	- przedstawienie w postaci tabeli lub wykresu słupkowego, ilu abiturientów uzyskało daną liczbę punktów.

[illegible]